

პროფესიული განათლება

2020-2021 წლების სტრატეგიის ანგარიში

2022 წელი

პროფესიული განათლების განვითარების დეპარტამენტი
საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო

წინამდებარე ანგარიში ეხება განათლებისა და მეცნიერების ერთიანი სტრატეგიისა (2017-2021 წწ)¹ 2020-2021 წელს მიღწეულ პროგრესს.

პროფესიული განათლების რეფორმა, ეფუძნება ქვეყნის პარლამენტისა და მთავრობის დეკლარირებულ პრიორიტეტებს ქვეყანაში ადამიანური კაპიტალის განვითარების მიმართულებით და უზრუნველყოფს იმ ვალდებულებების შესრულებას, რომლებიც საქართველომ აიღო ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულებით.

რეფორმის წარმატებით განხორციელებისთვის, განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს თანმიმდევრული, საუკეთესო პრაქტიკით განპირობებული ინტერვენციების განხორციელებას, რაც ერთიანი და შეთანხმებული მიზნებისა და ამოცანების სახით მოცემულია პოლიტიკის დოკუმენტებში და შესაბამის რეგულაციებში. სწორედ ასეთი დოკუმენტები უდევს საფუძვლად პროფესიული განათლების რეფორმას: 1. განათლებისა და მეცნიერების ერთიანი სტრატეგიის; 2. პროფესიული განათლების რეფორმის სტრატეგიის² და 3. პროფესიული განათლების შესახებ საქართველოს კანონის³ სახით. აღსანიშნავია, რომ 2013 წელს მთავრობის მიერ დამტკიცებული „პროფესიული განათლების რეფორმის სტრატეგია“ ფარავს 2013-2020 წლებს. რეფორმის სტრატეგიის განხორციელების შეფასება განხორციელდა ევროპის განათლების ფონდის მხარდაჭერით. შეფასების შედეგად გამოკვეთილი რეკომენდაციები გათვალისწინებული იქნა პროფესიული განათლების ახალი სტრატეგიის მომზადების პროცესში, რომლიც ევროკავშირის ტექნიკური მხარდაჭერით მომზადდა და ფარავს 2022-2027 წლებს. წინამდებარე დოკუმენტი შეეხება 2020-2021 წლებში დაგეგმილი და შესრულებული ღონისძიებების პროგრესს. ამასთან, 2018 წელს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულმა ახალმა კანონმა „პროფესიული განათლების შესახებ“ დღის წესრიგში დააყენა მნიშვნელოვანი ინტერვენციების

აუცილებლობა, რის შესახებაც ანგარიში ასევე სრულყოფილ ინფორმაციას იძლევა. ასევე აღსანიშნავია, ასოცირების შეთანხმება და საქართველოში ევროკავშირის წარმომადგენლობასა და საქართველოს მთავრობას შორის გაფორმებული საფინანსო ხელშეკრულება და მის ფარგლებში, ქვეყნის მიერ აღებული ვალდებულებები ადამიანური კაპიტალის განვითარებისა და დასაქმების მიმართულებით. სწორედ ზემოხსენებული პოლიტიკის დოკუმენტები, რეგულაციები და შეთანხმებები უდევს საფუძვლად პროფესიული განათლების განვითარების 2020-2021 წლის სამოქმედო გეგმას, რომლის აღსრულების კოორდინაციაც საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს პრეროგატივაა.

შესავალშივე უნდა აღინიშნოს, 2020 წლიდან, მსოფლიოში პანდემიით (COVID-19) გამოწვეული ვითარება და მისი გავლენა განათლების სექტორზე. გაზაფხულზე გამწვავებული მდგომარეობის შედეგად, ეტაპობრივად დაიწყო მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანაში ცხოვრების წესის ცვლილება, სოციალური აქტივობების შეზღუდვა, საერთაშორისო ურთიერთობების და ეკონომიკური საქმიანობების შეწყობა, სხვა სერვისებთან შედარებით პრიორიტეტული გახდა საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება. შესაბამისად განათლების სექტორი, როგორც ერთ-ერთი მაღალი მობილობით გამორჩეული სფერო როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე მის ფარგლებს გარეთაც, უდიდესი გამოწვევის წინაშე აღმოჩნდა ყველა ქვეყანაში.

“COVID-19-ის პანდემიამ გამოიწვია განათლების სექტორის ყველაზე დიდი რღვევა ისტორიაში, რამაც წარმოუდგენელი გავლენა იქონია მსოფლიოში ყველა სტუდენტსა თუ მასწავლებელზე, დაწყებითი განათლებიდან-პროფესიული და უმაღლესი განათლების ჩათვლით. პანდემიამ გავლენა იქონია მოსწავლეთა/სტუდენტთა 94%-ზე, რაც შეადგენს საგანმანათლებლო პროცესში

¹ http://mes.gov.ge/uploads/MESStrategy_2017-2021.pdf

² <http://mes.gov.ge/uploads/300.pdf>

³ <http://mes.gov.ge/uploads/files/kanoni-profesiuliganatlebis-shesaxeb-2018.pdf>

ჩართულ 1.58 მილიარდ ადამიანს 200 ქვეყნიდან⁴ - ნათქვამია გაეროს ანგარიშში. სოციალური დისტანცირების მოთხოვნის დაკმაყოფილების მიზნით, განათლების ყველა საფეხური გადავიდა დისტანციური და შერეული სწავლების რეჟიმზე. ბუნებრივია, განათლების სისტემები არც ერთ ქვეყანაში არ აღმოჩნდა ასეთი მასშტაბური გამოწვევისთვის მზად. შესაბამისად ყველა ქვეყნის მთავრობის ამოცანა გახდა, სწავლების დისტანციურად განხორციელებისთვის ყველა იმ რესურსის მობილიზება, რომლებიც საჭიროა სტუდენტის საგანმანათლებლო პროცესში ჩართულობის უზრუნველსაყოფად. რესურსები მოიცავს როგორც მატერიალურ-ტექნიკურ მხარეს, ასევე მასწავლებლების მზაობას ონლაინ გაკვეთილის/ლექციის ჩასატარებლად, პროგრამების მოდიფიკაციას და მორგებას ელექტრონული სწავლების პლატფორმებისთვის. აღსანიშნავია, რომ აკადემიური განათლებისაგან განსხვავებით, პროფესიული განათლების საფეხურზე, სწავლების ტრანსფორმაციისა და უწყვეტობისთვის, დამატებითი ბარიერები გამოიკვეთა. მათ შორის, რასაკვირველია პირველ ადგილს იკავებს სწავლების პრაქტიკული კომპონენტი, რომლის ელექტრონულად უზრუნველყოფა, შეუძლებელია. OECD -ის მიერ მომზადებული ანგარიში „The Impact of COVID-19 on Education“ საინტერესო შეფასებებს გვთავაზობს წევრი ქვეყნების მაგალითზე. OECD საშუალო მაჩვენებლის მიხედვით პროფესიული განათლების სტუდენტთა 65% ჩართულია მხოლოდ ე. წ. „school based“ პროგრამებში, ხოლო დანარჩენი 35% კი, კომბინირებულ სწავლების რეჟიმს იყენებს⁵, საგანმანათლებლო დაწესებულებასა და საწარმოს გათვალისწინებით. საწარმოთა ფუნქციონირების შეჩერებამ 2020 წელს, ცხადია შეაჩერა „შეგირდების“ მომზადების პროგრამებიც. ეკონომიკური პროცესების შენელება, ბიზნესის პასიური როლი უარყოფითად აისახება სამუშაო ძალის განვითარებაზე საქართველოში და ეს ზოგადი სურათი უდიდეს გავლენას ახდენს პროფესიული განათლების სისტემის

განვითარებასა და ადეკვატურ დაგეგმვაზე. სამუშაო ბაზარზე მოთხოვნის კომპონენტის არასტაბილურობამ, შეცვლილმა ყოველდღიურმა ცხოვრებამ, ფუნდამენტურად შეცვალა პროფესიული განათლების მიწოდების თავისებურება. ისევე როგორც განათლების სხვა საფეხურებზე, გაძლიერდა დისტანციური სწავლების საჭიროება და არსებული პროცედურების, პარტნიორობის, მეთოდოლოგიებისა და მიდგომების ტრანსფორმაციის აუცილებლობა. თუმცა, 2021 წლიდან, პანდემიით გათვალისწინებული შეზღუდვების შემსუბუქების ფონზე ეტაპობრივად აღდგა საგანმანათლებლო და ეკონომიკური პროცესები. ქვეყანაში გააქტიურდა ბიზნეს სექტორიც, შესაბამისად, შესაძლებელი გახდა აღდგენილიყო სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების პროცესები. ზემოაღნიშნული ზოგადი მიმოხილვა ცხადყოფს, რომ განათლებისა და მეცნიერების ერთიანი სტრატეგიის, 2020-2021 წლის სამოქმედო გეგმის შესრულება ყველა ჩართული მხარის/უწყების განსაკუთრებული ძალისხმევის შედეგია. საანგარიშო პერიოდი მეტწილად მოიცავს ე.წ. „გონივრულ გადაწყვეტილებებს“ (smart solutions), კრიზისის მართვას, ახალი რეალობის გათვალისწინებით მეტ ორიენტაციას დაგეგმვასა და მეთოდოლოგიურ მხარდაჭერაზე, რაც პანდემიის დასრულების/შენელების შემდეგ შექმნის კარგ საფუძველს მეტი ძალისხმევა წარმართოს სწორედ განხორციელებისა და შეფასების კომპონენტებზე. შესაბამისად, ყველა ურთიერთდაკავშირებულ სექტორში არსებული არასახარბიელო მდგომარეობა, გავლენას ახდენს განვითარების იმ ტემპზე, რაც პროფესიულმა განათლებამ წლების წინ აიღო და აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საანგარიშო პერიოდის მაჩვენებლები/ინდიკატორები, მეტწილად პანდემიის უარყოფით ზეგავლენების და კრიზისული მდგომარეობის შედეგია.

⁴ https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2020/08/sg_policy_brief_covid-19_and_education_august_2020.pdf

⁵ <https://www.oecd.org/education/the-impact-of-covid-19-on-education-insights-education-at-a-glance-2020.pdf>

სტრატეგიული ამოცანები:

1. პროფესიული განათლების შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და სისტემის ინტერნაციონალიზაცია
2. მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპზე დაფუძნებული პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა
3. პროფესიული განათლების პოპულარიზაცია და მიმზიდველობის გაზრდა

სტრატეგიული ამოცანა 1: პროფესიული განათლების შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და სისტემის ინტერნაციონალიზაცია

საქართველოს პროფესიული განათლების რეფორმა, მისი მიზნებისა და ამოცანების გათვალისწინებით, განსაკუთრებულ აქცენტს აკეთებს სისტემის განვითარების ისეთი ორიენტირების შექმნაზე, რომლებიც სწრაფად ცვალებად სამყაროში, უზრუნველყოფს შრომის ბაზრის მოთხოვნების საპასუხო, ადამიანური კაპიტალის ფორმირებას. პროფესიული განათლების მნიშვნელობა ხაზგასმულია არაერთ პოლიტიკის დოკუმენტში და მისი მოდერნიზაციის პროცესი სამთავრობო პრიორიტეტს წარმოადგენს. უმუშევრობის შემცირების, უკეთესი სამუშაო ადგილების და ინდივიდებისათვის თვითგანვითარების შესაძლებლობის შექმნისთვის, პროფესიული განათლება, ბოლო ათწლეულია, საუკეთესო მექანიზმად ჩამოყალიბდა.

განათლებიდან შრომის ბაზარზე ტრანზიციის პროცესი და მასთან დაკავშირებული სირთულეები ყველა ქვეყნისთვის, მიუხედავად საგანმანათლებლო სისტემის მოწყობისა, კვლავ გამოწვევას წარმოადგენს. ბუნებრივია, სირთულეების ხარისხი განსხვავებულია ქვეყნების მიხედვით და ამ განსხვავებაში მთავარ როლს ასრულებენ, დასაქმების და განათლების სექტორების პარტნიორობის ფორმები. საქართველოს პროფესიული განათლების რეფორმა, მიზნად ისახავს დამსაქმებლების ჩართულობას განათლების ფორმირების ყველა ეტაპზე. შესაბამისად, ბოლო წლების განმავლობაში, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო ნერგავს ან/და ინსტიტუციურად აძლიერებს მათთან პარტნიორობის სხვადასხვა ფორმებს.

განხორციელებული კვლევებისა და შემოთავაზებული რეკომენდაციების საფუძველზე, 2020 წელს სამინისტრომ დაიწყო პროფესიული განათლების მართვის ახალი ინსტიტუციური მოწყობის მოდელის დამუშავება, შეფასება და განხილვა მონაწილე მხარეებთან. ვინაიდან რეფორმის სტრატეგიულ ამოცანას წარმოადგენს, საჯარო-კერძო პარტნიორობის გზით, კერძო სექტორის მონაწილეობის სტიმულირება, როგორც პოლიტიკის შემუშავების, ასევე მისი განხორციელებისა და შეფასების ეტაპებზე, მართვის ახალი მოდელის კონცეფცია, სწორედ აღნიშნულ პრინციპზე იქნა ორიენტირებული. ასევე, აღსანიშნავია მართვის დეცენტრალიზაციის ამოცანაც, რაც გულისხმობს ჰორიზონტალურ დივერსიფიკაციას და პასუხისმგებლობების გადანაწილებას. გამოვლენილი გამოწვევების საპასუხოდ, ასევე მონაწილე მხარეების რეკომენდაციებისა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკაზე დაყრდნობით, ჩამოყალიბდა მართვის ახალი მოდელი, რომელიც გულისხმობს კერძო და საჯარო სექტორების მიერ, ახალი ინსტიტუციის დაფუძნებას. ახალი კონცეფციის თანახმად, მთავარი პრინციპი, რომელიც პროფესიული განათლების მართვისა და განვითარების პროცესს წარმართავს, არის თანამონაწილეობა

- ქვეყნის ადამიანური კაპიტალის განვითარების აქსელერაცია საჯარო და კერძო სექტორების ერთობლივი ძალისხმევითა და პასუხისმგებლობების გაზიარების გზით. წარმოდგენილ საკითხთან დაკავშირებით, საქართველოში მოქმედ დამსაქმებელთა გაერთიანებებთან კონსულტაციებისა და მათი მხრიდან გამოხატული მზაობის საფუძველზე, 2021 წელს, საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატისა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ, ერთობლივად დაფუძნდა არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი - პროფესიული უნარების სააგენტო. სააგენტოს ერთობლივი დაარსება მიზნად ისახავს, საჯარო-კერძო პარტნიორობის გზით: ქვეყნის ეკონომიკის საჭიროებებზე მისადაგებული, თანამედროვე უნარების განვითარების ხელშეწყობას; ინდივიდის საჭიროებებზე მორგებული, ინკლუზიური პროფესიული განათლებისა და განვითარების ხელშეწყობას; ადამიანური კაპიტალის განვითარების პოლიტიკის ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობას.

სააგენტო შეასრულებს შემდეგ ძირითად ფუნქციებს: პროფესიის სტანდარტების შექმნის/განახლების მხარდაჭერასა და დამტკიცებას; პროფესიული საგანმანათლებლო სტანდარტების შექმნის/განახლების მხარდაჭერასა და დამტკიცებას; პროფესიული განათლების სფეროში სასწავლო რესურსებისა და სახელმძღვანელოების შექმნის/განვითარების მხარდაჭერას; სამუშაოზე დაფუძნებულ სწავლებაში ჩართული მხარეების (კერძო სექტორი, საგანმანათლებლო დაწესებულებები, დარგობრივი ასოციაციები/ორგანიზაციები) მხარდაჭერას; სასწავლო საწარმოს სტატუსის მოპოვების კოორდინაციას; სწავლების ინოვაციური მიდგომების დანერგვის მხარდაჭერას; პროფესიულ სტუდენტთა შეფასების ინსტრუმენტების შექმნის მხარდაჭერას; კვალიფიკაციის მინიჭების პროცესში შესაბამისი დარგის წარმომადგენელთა მონაწილეობის ხელშეწყობას/კოორდინაციას; პროფესიული განათლების სფეროთი დაინტერესებული მხარეების კონსულტირებას/ტრენინგს/შესაძლებლობების გაძლიერებას პროფესიულ განათლებასთან დაკავშირებულ საკითხებში; პროფესიული განათლების მიწოდებაში ჩართული ორგანიზაციების მხარდაჭერას, როგორც ადამიანური რესურსის გაძლიერებაში, ასევე მატერიალური რესურსის მართვასა და ინსტიტუციურ განვითარებაში; მასწავლებლების პროფესიული განვითარების მხარდაჭერას; ინკლუზიური და ხელმისაწვდომი პროფესიული განათლებისა და სტუდენტური სერვისების მხარდაჭერას; პროფესიული განათლების ფარგლებში კარიერული დაგეგმვის სერვისების მხარდაჭერას და სხვა.

სააგენტოს უმაღლესი მართვის ორგანოა სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც დაკომპლექტებულია საჯარო-კერძო პარტნიორობის პრინციპით, ქვეყანაში არსებული ბიზნეს-გაერთიანებებისა და სახელმწიფო ორგანიზაციების წარმომადგენლებით (გადაწყვეტილების მიმღები პირები). საბჭო განსაზღვრავს სააგენტოს პოლიტიკას და ასრულებს უმნიშვნელოვანეს ფუნქციებს (ნიშნავს და ათავისუფლებს სააგენტოს დირექტორს, ამტკიცებს სააგენტოს გრძელვადიან სამოქმედო გეგმას, ამტკიცებს სააგენტოს სტრუქტურას, ბიუჯეტს და ა.შ) ორგანიზაციის ეფექტიანი საქმიანობისათვის. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ თავად სააგენტო, მასზე დაკისრებულ ფუნქციებს განახორციელებს დარგობრივი უნარების ორგანიზაციების/პროფესიული ასოციაციების მეშვეობით და შექმნის სტიმულს კონკრეტულ სექტორებში არსებული დარგობრივი ასოციაციების საერთო მიზნის ქვეშ გაერთიანებისა და ურთიერთთანამშრომლობისთვის.

2020 წელს მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის მიერ (WEF) საქართველო, პროფესიული განათლების მართვის ახალი მოდელის ინიციატივით, დასახელდა მსოფლიოს ათ ნოვატორ ქვეყანას შორის და მიენიჭა უნარების აქსელერატორის სტატუსი, როგორც პანდემიით გამოწვეული უმუშევრობის პრობლემასთან გამკლავების ერთ-ერთი ყველაზე მოქნილი სამთავრობო ინიციატივა (closing the skills gap accelerator).

➤ კერძო სექტორის არასტაბილური მდგომარეობისა და მოლოდინების ფონზე, რაც ცხადია განპირობებულია COVID-19 პანდემიით, სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლება, განსაკუთრებით 2020 წელს, გამოწვევების წინაშე აღმოჩნდა. ქვეყანაში დაწესებულმა შეზღუდვებმა, თითქმის ყველა ძირითად სექტორში არსებული ბიზნეს ოპერატორის შეჩერება გამოიწვია, განსაკუთრებით კი ეს აისახა - ტურიზმის სფეროზე, რომელიც დუალური პროგრამების განხორციელებისთვის ერთ-ერთი პრიორიტეტული დარგია. თუმცა მიუხედავად ამისა, ხუთმა საჯარო კოლეჯმა, 222 სამოსწავლო ადგილზე დამატებით მოიპოვა საკვალიფიკაციო პროგრამების განხორციელების უფლება. 2021 წელს პანდემიით გამოწვეული რეგულაციების შემცირების ფონზე კი შესაძლებელი გახდა სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლება კვლავ გააქტიურებულიყო. 2021 წელს ცამეტმა საჯარო დაწესებულებამ მოიპოვა 395 ადგილზე დუალური პროგრამების განხორციელების უფლება. 2020 წლის

სტუდენტთა ერთჯერადი, ცენტრალიზებული მიღების ფარგლებში, სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების მიდგომით განხორციელებულ საკვალიფიკაციო პროგრამებზე, საჯარო და კერძო კოლეჯებმა 384 ახალი სტუდენტი მიიღეს სოფლის მეურნეობის, მშენებლობის, ტურიზმის, სასურსათო პროდუქტების წარმოების, ვეტერინარიის, ტრანსპორტის მიმართულებებით. ხოლო 2021 წელს დუალურ პროგრამებზე სტუდენტთა მიღება გამოცხადდა 521 ადგილზე. ყოველივე ეს კი მეტყველებს იმაზე, რომ მიუხედავად პანდემიისა, კერძო სექტორი გრძელვადიან გათვლას აკეთებს და არ წყვეტს ინვესტირებას პროფესიულ განათლებაში. აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის მდგომარეობით დუალური პროგრამების განხორციელებაში ჩართულია 100-ზე მეტი კერძო კომპანია.

2020-2021 წელი ნაყოფიერად იქნა გამოყენებული სხვადასხვა რეგულაციების შემუშავებისათვის, რისი ვალდებულებაც, 2018 წელს მიღებულმა პროფესიული განათლების შესახებ საქართველოს კანონმა შექმნა. მათ შორის არის, პროგრამების სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების ფორმით განხორციელების წესი და პირობები, რომლის შექმნა და დაინტერესებულ მხარეებთან განხილვა, „გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების-GIZ“ და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით წარიმართა. შემუშავებული რეგულაციით, მკაფიოდ განისაზღვრა სამუშაოზე დაფუძნებულ სწავლებაში ჩართული უწყებების (კოლეჯი, კომპანია) როლი და პასუხისმგებლობა, სტუდენტთა უფლებები, ხარისხის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული საკითხები და სხვ. იმავე ჯგუფის ფასილიტაციით და ფართო კონსულტაციების საფუძველზე, დასრულდა „სასწავლო საწარმოს სტატუსის მოპოვების წესისა და პირობების“ შესახებ მარეგულირებელი დოკუმენტის შემუშავება. 2021 წელს განხორციელდა აღნიშნული რეგულაციების წარდგენა დასამტკიცებლად. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ კონკრეტულად სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების შესახებ ცალკე რეგულაციის არარსებობა, კერძო კომპანიებს შორის ქმნიდა გარკვეულ ბუნდოვანებას და ეს მათ მოტივაციაზე დადებითად არ იხაზებოდა. ამჟამად, მკაფიოდ განსაზღვრული, შეთანხმებული და გაზიარებული წესები, მეტ გარანტიებს მისცემს კერძო სექტორს და წაახალისებს პროგრამების განხორციელების ამ ფორმას. რეგულაციების ძალაში შესვლის შემდგომ პროფესიული უნარების სააგენტოს მხარდაჭერით 2022 წლიდან აქტიურად წარიმართება მისი დანერგვის პროცესი.

აღსანიშნავია, რომ საჯარო-კერძო პარტნიორობის ფორმატში საინტერესო მოდელი შემუშავდა სსიპ კოლეჯ „სპექტრსა“ და შპს „ვერომასტერს“ შორის. პარტნიორობის შედეგად დაიწყო პროექტის განხორციელება სამშენებლო მიმართულებით, რომლის მიზანიცაა კოლეჯის განვითარების ხელშეწყობა, დუალური პროფესიული განათლების განვითარებისა და კოლეჯის სტუდენტების პრაქტიკული კომპონენტის გაძლიერების გზით კვალიფიკაციის ამაღლება, რაც ხელს შეუწყობს სტუდენტების დასაქმებას. პროექტის ფარგლებში კომპანიის მხარდაჭერით დაიწყო კოლეჯის მიერ პროექტისათვის გამოყოფილი სივრცის აღჭურვა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით. აღსანიშნავია, რომ კომპანია იღებს ვალდებულებას უზრუნველყოს პროგრამაში ჩართული სტუდენტები ანაზღაურებადი პრაქტიკით და შემდგომში დაასაქმოს.

საქართველოს საგანმანათლებლო სისტემა, არაფორმალური განათლების ფარგლებში მიღწეული სწავლის შედეგების, პროფესიული განათლების საფეხურზე აღიარების საშუალებას იძლევა. არაფორმალური განათლების აღიარების მიზანია, მსურველი პირისთვის, ფორმალური განათლების მიღმა მიღწეული განათლების აღიარება, მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლის, პროფესიული განვითარების, სწავლის გაგრძელების ან/და კვალიფიკაციის მინიჭების ან/და დასაქმების/კარიერული ზრდის/თვითდასაქმების ხელშეწყობისთვის. რეგულაციის თანახმად, არაფორმალური განათლების აღიარებაზე უფლებამოსილია პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამის განმახორციელებელი დაწესებულება და პროფესიული მომზადების/გადამზადების პროგრამის განხორციელებაზე უფლებამოსილი იურიდიული პირი, იმ შემთხვევაში თუ ორგანიზაცია დააკმაყოფილებს არაფორმალური განათლების აღიარების უფლების მოსაპოვებლად დადგენილ მოთხოვნებს.

2021 წლის მდგომარეობით, არაფორმალური განათლების აღიარების უფლება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით მოპოვებული აქვს 4 საგანმანათლებლო დაწესებულებას 8 სფეროში - შპს საზოგადოებრივი კოლეჯი „Nataly Academy“, შპს თეგეტა აკადემია, შპს ბიზნესისა და ტექნოლოგიების აკადემია და შპს საქართველოს ბიზნესის აკადემია პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამის/პროფესიული მომზადების პროგრამის/პროფესიული გადამზადების პროგრამის განხორციელების უფლების ფარგლებში და შესაბამისი

ვადით. არაფორმალური განათლების აღიარების პროცესის მხარდასაჭერად, სერტიფიცირებულია 51 კონსულტანტი, რომლებიც საჭიროების შემთხვევაში კონსულტაციებს უწევენ დაინტერესებულ პირებს.

არაფორმალური განათლების აღიარების სერვისის ელექტრონული ფორმით უზრუნველყოფის მიზნით, სსიპ განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემას დაემატა ახალი კომპონენტი, რომლის მეშვეობითაც მხარდაჭერილია აღიარების პროცესების ელექტრონულად წარმართვა: უფლების მოპოვების მიზნით განაცხადის წარდგენა; უფლების მოპოვების დადასტურება; განათლების აღიარების მსურველთა რეგისტრაცია; კონსულტირება; არაფორმალური განათლების აღიარება და შესაბამისი დოკუმენტის გაცემის. სისტემაში ჩაშენდა ასევე კონსულტანტების რეესტრი. ელექტრონული სისტემის მეშვეობით (E-vet, QMS) არაფორმალური განათლების აღიარების უფლება მიენიჭა ზემოხსენებულ ოთხ დაწესებულებას. არაფორმალური განათლების აღიარების მსურველთათვის 2021 წელს, განაცხადების მიღება გამოაცხადა ორმა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ (შპს თეგეტა აკადემია, შპს საზოგადოებრივი კოლეჯი Natali academy). საანგარიშო პერიოდში, ლოგისტიკის მიმართულებით არაფორმალურად მიღებული განათლება უღიარდა ერთ მაძიებელს.

საკვანძო კომპეტენციების განვითარება: ბოლო წლების განმავლობაში, განათლების ყველა საფეხურზე სამეწარმეო კომპეტენციების განვითარებამ, განსაკუთრებული მნიშვნელობა შეიძინა. მომავლის უნარების კვლევისას, სამეწარმეო უნარებზე მოთხოვნა პრიორიტეტად სახელდება, რაც განაპირობებს მისი ინტეგრირების საჭიროებას საგანმანათლებლო პროგრამებში. კონცეფცია, რასაც სამეწარმეო აზროვნების განვითარება ეფუძნება, მდგომარეობს იმაში, რომ სტუდენტებს მიეცეთ კრეატიული, შესაძლებლობებზე ორიენტირებული, ინოვაციური გადაწყვეტილებების მიღების შესაძლებლობა მთელი ცხოვრების მანძილზე. ამასთან, მათ უნდა მიეცეთ საშუალება განვიითარონ უნარი და სურვილი, შექმნან რაიმე ღირებული საზოგადოებისთვის, მიუხედავად პროფესიისა. ეს არის სამეწარმეო აზროვნების საკვანძო პრინციპი. შესაბამისად პროფესიული განათლების საფეხურზე სამეწარმეო უნარების სწავლება, სხვა საკვანძო კომპეტენციების განვითარების პარალელურად, განსაკუთრებულ როლს თამაშობს.

2015 წლიდან, ყველა პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაში, ინტეგრირდა სამეწარმეო კომპეტენციების განმავითარებელი მოდული და ის ამჟამად, პროგრამის სავალდებულო კომპონენტს წარმოადგენს. აღსანიშნავია, რომ ბოლო წლების განმავლობაში სამეწარმეო განათლების გაუმჯობესებისთვის, არაერთი ახალი თეორია შეიქმნა მსოფლიოს მასშტაბით. საყურადღებოა ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების სწავლების ჩარჩო (EntreComp), რომელიც შესაბამისი პოლიტიკის და პრაქტიკის ჩამოყალიბებისთვის, საინტერესო მიდგომებს

სთავაზობს ქვეყნებს. საქართველომ, 2018 წლიდან დაიწყო აღნიშნული ჩარჩოს მიხედვით, სწავლების მიდგომების მოდიფიკაცია და შეიმუშავა “განათლების სისტემის ყველა დონეზე უწყვეტი სამეწარმეო სწავლების დანერგვის 2019 – 2020 წლების სამოქმედო გეგმა“, რომლის საფუძველზეც დაიწყო მეწარმეობის სწავლების ხარისხის გაუმჯობესება კოლეჯებში. ახალი სერვისების დანერგვის მიზნით, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო აქტიურად თანამშრომლობს სხვადასხვა სახელმწიფო და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან. 2019 წელს, საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის დაფინანსებით, ა(ა)იპ-ის „გარემო და განვითარება“, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსა და კალიფორნიის უნივერსიტეტის, დევისის, D-Lab-თან პარტნიორობით, განხორციელდა პროფესიული სასწავლებლების გაძლიერების პროექტი, რომელიც მიზნად ისახავდა მეწარმეობის სწავლების ხელშეწყობას ახალი სასწავლო მოდულის განვითარების გზით. პროექტის ფარგლებში, კალიფორნიის უნივერსიტეტის (UC Davis) გამოცდილების საფუძველზე და ევროპული EntreComp კომპეტენციების ჩარჩოს ფარგლებში, გადაიხედა სამეწარმეო კომპეტენციების განვითარების მოდული და დამხმარე მასალები, რომლებიც, თავის მხრივ, დაფუძნებულია პროექტული სწავლების მეთოდზე. ახალი მოდულის დანერგვის მხარდაჭერაზე უკვე მუშაობს პროფესიული უნარების სააგენტო.

გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) და შვეიცარიის განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტო (SDC) პროექტის “პროფესიული განათლებისა და ექსტენციის მოდერნიზება საქართველოს სოფლის მეურნეობაში” ფარგლებში მეწარმეობრივი კულტურის დასაწესებავად კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის მიერ 2021 წელს კოლექტებში იბერისა და მოდუსში განხორციელდა პროექტი, რომელიც ითვალისწინებდა კოლექტების მხარდაჭერას ორგანიზაციული კულტურის ტრანსფორმაციისა და სტრუქტურული ცვლილებების პროცესში, რომლებიც მიმართული არიან შიდა-ინსტიტუციური გაძლიერებისაკენ. შემუშავდა სახელმძღვანელო: „შიდა-ინსტიტუციური მეწარმეობა პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში. ორგანიზაციული შეფასების მეთოდოლოგიური პრინციპები“ (Methodological principles of entrepreneurship benchmarking in VET institutions). პროექტის ფარგლებში ასევე შემუშავდა საპილოტე დაწესებულებების შიდა ინსტიტუციური განვითარების გეგმები და სახელმძღვანელო დოკუმენტები, თვითმართული სასწავლო კურსი „შიდა ორგანიზაციული მეწარმეობა პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში“ <https://ctconline.ge/enrol/index.php?id=86>. ე.წ. „სამეწარმეო კოლექსის“ კონცეფციის შემდგომი დანერგვა განხორციელდება UNDP/SDC მხარდაჭერით. პროცესებს კოორდინაციას უწევს პროფესიული უნარების სააგენტო.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსა და ისრაელის საერთაშორისო თანამშრომლობის პროგრამა „მასავის“ (MASHAV) მხარდაჭერით, კოლექტში „ინფორმაციული ტექნოლოგიების აკადემია“ განხორციელდა პროექტი, რომელიც მიზნად ისახავდა სამეწარმეო და ტექნოლოგიური განათლების განვითარების ხელშეწყობასა და პროფესიულ სტუდენტებში შემოქმედებითი აზროვნების გაძლიერებას. პროექტის ფარგლებში პროფესიული სტუდენტების მიერ სამეწარმეო განათლების კონტექსტში შეიქმნა სიმულაციური თამაშები და განხორციელდა ჰაკათონის ორგანიზება, ასევე სამეწარმეო და ციფრული კომპეტენციების მიმართულებით ჩატარდა ერთთვიანი ტრენინგი. ჰაკათონში სხვადასხვა პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულების სტუდენტებისაგან შემდგარი ცხრა გუნდი მონაწილეობდა.

მოქალაქეთა მონაწილეობა საზოგადოებრივ ცხოვრებაში დემოკრატიული მმართველობის ერთ-ერთი საკვანძო საკითხია. ბოლო წლების განმავლობაში, შეინიშნება სამოქალაქო აქტიურობისა და ჩართულობის ხარისხის შემცირება, რაც განსაკუთრებულად მტკივნეულია საქართველოს მსგავსი, განვითარებადი დემოკრატიისათვის. სამოქალაქო ცხოვრებაში მონაწილეობა შედარებით დაბალია არაურბანულ დასახლებებში, რაც იწვევს მმართველობის სისტემების არაეფექტურობას და მოქალაქეებზე ორიენტირებული სერვისების არარსებობას. ინფორმირებული, ეფექტური და პასუხისმგებლიანი მოქალაქის ჩამოყალიბება ადამიანური კაპიტალის განვითარების საფუძველს წარმოადგენს. განათლების სისტემის ამოცანაა სწორედ ასეთი თაობების აღზრდა. საქართველოში ზოგადი განათლების საფეხურზე დაწყებული სამოქალაქო განათლება პროფესიული განათლების საფეხურზე გრძელდება და სავალდებულო კომპეტენციების ჩამონათვალში ხვდება. 2015 წლიდან, სამოქალაქო განათლების მოდული მოდულური პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. 2020 წელს, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს და საარჩევნო სისტემათა საერთაშორისო ფონდის (IFES) ინიციატივით დაიწყო არსებული საგანმანათლებლო მოდულის შეფასება. გამოვლინდა გარკვეული ნაკლოვანებები და სამინისტროს გადაწყვეტილებით, ორგანიზაციამ ფართო კონსულტაციების საფუძველზე, ახალი მოდულის შემუშავების პროცესს გაუწია კოორდინაცია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად, შემუშავდა და დამტკიცდა ახალი მოდული. მოდული ითვალისწინებს სამოქალაქო განათლების სწავლების პროცესისადმი ჰოლისტურ მიდგომას და ორიენტირებულია, ერთის მხრივ ფაქტობრივი და კონცეპტუალური ცოდნის მიღებაზე, მეორეს მხრივ კი დემოკრატიული საზოგადოების მოქალაქეობის აუცილებელი უნარების გამომუშავებაზე. პროექტის ფარგლებში, ასევე შემუშავდა მასწავლებლის გზამკვლევი, სტუდენტის სახელმძღვანელო და განხორციელდა სამოქალაქო განათლების მასწავლებელთა ტრენინგების ციკლი (გადამზადდა სამოქალაქო განათლების 107 პედაგოგი). 2022 წლიდან, სამოქალაქო განათლების ახალი მოდული ეტაპობრივად გახდება ყველა პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამის ნაწილი.

აღსანიშნავია, რომ 2021 წელს გერმანიის საერთაშორისო თანამშროლობის საზოგადოების მხარდაჭერით შემუშავდა პროფესიული კვალიფიკაციების განვითარების ახალი მეთოდოლოგია. ახალი მეთოდოლოგიის საფუძველზე, გადაიხედება საკვანძო კომპეტენციების სწავლებასთან დაკავშირებული მიდგომები, მნიშვნელოვანი აქცენტები გაკეთდება მწვანე კომპეტენციების ეკოსისტემის განვითარებაზე, ციფრული კომპეტენციების განვითარებასა და უცხო ენების სწავლების გაძლიერებაზე.

პროფესიული განათლების დაფინანსების ახალი ხედვის, ასევე სწავლების ხარისხის გაუმჯობესების, შრომის ბაზრის მოთხოვნების დაკმაყოფილების, სამეწარმეო ეკოსისტემის და კონკურენტული გარემოს შექმნის სტიმულირების მიზნით, ასევე არსებული პრაქტიკის ანალიზის საფუძველზე, პროფესიული განათლების შესახებ ახალმა კანონმა, პროფესიულ კოლეჯებს ეკონომიკური საქმიანობის უფლება მისცა. გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით, 2020 წელს სამინისტრომ დაიწყო მუშაობა მარეგულირებელ ჩარჩოზე, რომლის ფარგლებშიც საკონსულტაციო ჯგუფმა მოამზადა კოლეჯების ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების კონცეფციის სამუშაო დოკუმენტი. კონცეფციის დოკუმენტში მიმოხილულია კოლეჯების ეკონომიკურ საქმიანობასთან შემხებლობაში მყოფი საკანონმდებლო ბაზა და შემოთავაზებულია საქმიანობის განხორციელებისთვის საჭირო მეთოდოლოგიური ჩარჩო, ასევე ასახულია კოლეჯების მიერ მოწოდებული ინფორმაცია სწავლის პროცესში შექმნილი პროდუქციისა და სერვისის შესახებ. კონცეფციაზე და შემოთავაზებულ მეთოდოლოგიაზე დაყრდნობით, მომზადდა და ძალაში შევიდა "სახელმწიფოს მიერ ან მისი მონაწილეობით დაფუძნებული საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ საგანმანათლებლო პროცესში შექმნილი პროდუქციის/გაწეული ანაზღაურებადი მომსახურების ღირებულების განსაზღვრის, აღნიშნული საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის განკარგვის წესისა და პირობების დამტკიცების შესახებ" საქართველოს მთავრობის დადგენილება. აღნიშნული, საგანმანათლებლო დაწესებულებებს მისცემს ეკონომიკური საქმიანობის შესაძლებლობას, რომლის შედეგად მიღებული შემოსავალი განაპირობებს საგანმანათლებლო დაწესებულების ფინანსურს მდგრადობას, სასწავლო პროცესის განვითარებას, სასწავლო პროცესის დასაფინანსებლად დამატებითი სახსრების მოპოვებასა და შექმნილი პროდუქციის/გაწეული მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებას. 2022 წლიდან პროფესიული უნარების სააგენტომ დაიწყო რეგულაციის დანერგვის მხარდაჭერა.

პროფესიული განათლების სისტემის ინტერნაციონალიზაცია რამდენიმე ასპექტს მოიცავს: საერთაშორისოდ აღიარებული სტანდარტების დანერგვა, საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება პოლიტიკის შემუშავების, რეგულაციების დადგენისა თუ სხვადასხვა მიდგომებისა და მეთოდოლოგიების მიმართულებით. ინტერნაციონალიზაციის პროცესი უკავშირდება არაერთი ინოვაციური მიდგომის დანერგვას, სამინისტრო აქტიურად იყენებს იმ საერთაშორისო ინსტრუმენტებს, რომლებიც ხელმისაწვდომია ევროპის მასშტაბით, ესენია: საერთაშორისო პარტნიორობის პლატფორმები, ტექნიკური დახმარების პროექტები, სტუდენტთა და მასწავლებელთა გაცვლითი პროგრამები/სქემები და სხვ. ინტერნაციონალიზაციის მიზანია საქართველოს პროფესიული განათლების სისტემის ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცესთან დაახლოება და ადგილობრივი სამუშაო ძალის კონკურენტუნარიანობის გაზრდა, როგორც ადგილობრივად ასევე საერთაშორისო შრომის ბაზარზე. მიზნის მისაღწევად ბოლო წლების განმავლობაში არაერთი ფუნდამენტური ცვლილება განხორციელდა სისტემურ დონეზე. ახლადშექმნილი ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩო დაეფუძნა ევროპული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს მოთხოვნებსა და პრინციპებს, რაც ხელს შეუწყობს საქართველოში გაცემული კვალიფიკაციების თავსებადობას და აღიარებას განათლების ევროპულ სივრცეში. ამასთან, საქართველოს ახალმა კანონმა პროფესიული განათლების შესახებ, შექმნა სამართლებრივი საფუძველი ერთობლივი და გაცვლითი პროგრამების განხორციელებისთვის, მათ შორის საზღვარგარეთ არსებულ დაწესებულებებში.

საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერების აუცილებელ პირობას პროფესიულ განათლებაში კრედიტების სისტემის თავსებადობა წარმოადგენს. სხვადასხვა უწყებების და პარტნიორების მხარდაჭერით, 2020 წლის დეკემბერში მინისტრის ბრძანებით დამტკიცდა "პროფესიული განათლების სფეროში კრედიტების სისტემის დამტკიცების შესახებ" წესი. ამდენად პროფესიული განათლება გადავიდა კრედიტების სისტემაზე, რომელიც ეფუძნება ევროპულ მექანიზმს - ECVET. აღნიშნული ინსტრუმენტით საქართველო შეძლებს გააძლიეროს მუშაობა უცხოელ პარტნიორებთან და უზრუნველყოს სტუდენტთა მობილობის მხარდაჭერა.

გაეროს განვითარების პროგრამის მხარდაჭერით მომზადდა და დასამტკიცებლად ინიცირდა გაცვლითი და ერთობლივი პროგრამების შემუშავებისა და განხორციელების წესისა და პირობების შესახებ შესაბამისი სამართლებრივი აქტები. აქტების ამოქმედება ხელს შეუწყობს გაცვლითი და ერთობლივი პროგრამების განხორციელებას, განსაკუთრებით იმის გათვალისწინებით, რომ 2021 წლიდან საქართველოს მიეცა შესაძლებლობა Erasmus+-ში ჩაერთოს პროფესიული განათლების საფეხურზეც. Erasmus+ საქართველოს ეროვნულმა ოფისმა პროფესიული სასწავლებლებისთვის და სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის საინფორმაციო სემინარი ჩაატარა. სემინარზე განიხილეს ყველა ის შესაძლებლობა, რასაც Erasmus+ პროგრამა სთავაზობს ქართულ პროფესიულ სასწავლებლებს: ინსტიტუციური თანამშრომლობის პროექტები, პერსონალისა და სტუდენტების მობილობა, ინფორმაცია პროფესიული სწავლების წამყვანი ცენტრების შესახებ და ა.შ. სემინარზე ასევე განიხილეს პროექტებში მონაწილეობის პირობები, მოთხოვნები და ვადები. ამდენად, საქართველოს აქვს შესაძლებლობა შევიდეს ევროპული პროფესიული განათლების სივრცეში 2022 წლიდან. 2022 წლიდან პროფესიული განათლების ახალი სტრატეგიის ფარგლებში გააქტიურდება პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მხარდაჭერა პროგრამაში მონაწილეობის სტიმულირების მიზნით.

ინტერნაციონალიზაციის მიმართულებით რამდენიმე საინტერესო, პრაქტიკულ ინიციატივას ჩაეყარა საფუძველი. სამინისტროს, გაეროს განვითარების პროგრამის და საქართველოს ფერმერთა ასოციაციის მხარდაჭერით, სახელმწიფო და კერძო საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან თანამშრომლობით დაიწყო პროექტის – “პროფესიული განათლების ინტერნაციონალიზაცია და საერთაშორისო პრაქტიკის ინიციატივა საქართველოსა და გერმანიას/ბრიტანეთს შორის აგრარული მიმართულებით” - განხორციელება. პროექტის ფარგლებში 2020 წელს სოფლის მეურნეობის მიმართულებით, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სტუდენტებმა გერმანიაში ხუთთვიანი ანაზღაურებადი პრაქტიკა გაიარეს. წარმატებულ კურსდამთავრებულებს გერმანული სერტიფიკატები გადაეცათ. 2021 წელს ნიდერლანდების სამეფოში მხარდაჭერილი იყო სოფლის მეურნეობის მიმართულების მასწავლებელთა და სტუდენტთა ტრენინგი. აღსანიშნავია, რომ ინიციატივის ფარგლებში 2021 წელს განხორციელდა ფართო საკონსულტაციო ონლაინ ფორმატის შეხვედრები პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების სტუდენტებთან და მასწავლებლებთან.

ასევე, მნიშვნელოვანია აღინიშნოს ტურიზმის სექტორში მიღწეული წარმატება ინტერნაციონალიზაციის კუთხით. 2021 წელს საქართველოს სამთო გამყოლთა ასოციაცია, რომელიც განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსა და მთის კურორტების განვითარების სააგენტოსთან ერთად „სათავგადასავლო ტურიზმის სკოლის“ დამფუძნებელია, სამთო გამყოლთა ასოციაციების საერთაშორისო ფედერაციის წევრი (IFMGA) გახდა. საერთაშორისო აღიარება მოიპოვა სათავგადასავლო ტურიზმის სკოლის სამთო გამყოლის სადიპლომო პროგრამამ. სათავგადასავლო ტურიზმის სკოლის დიპლომირებულმა 30-მა სამთო გამყოლმა კი საერთაშორისო სამთო გამყოლის სტატუსი მიიღო.

ინტერნაციონალიზაციის მიმართულებით, ასევე აღსანიშნავია ევროპის განათლების ფონდის (ETF) ახალი ინიციატივები, კერძოდ:

- პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განმახორციელებელი 15 დაწესებულება ჩაერთო თვითშეფასების ინსტრუმენტის (SELFIE) პილოტირებაში დუალური პროგრამების ფარგლებში. SELFIE ევროკომისიის მიერ შექმნილი ელექტრონული თვითშეფასების კითხვარია, რომელიც აფასებს, რამდენად იყენებენ საგანმანათლებლო დაწესებულებები (სკოლები და კოლეჯები) ციფრულ ტექნოლოგიებს სწავლა-სწავლების პროცესში. პროფესიული განათლების საფეხურზე საქართველოსთან ერთად SELFIE-ს ინსტრუმენტის პილოტირებაში ჩაერთო გერმანია, საფრანგეთი, პოლონეთი, უნგრეთი, სერბეთი, მონტენეგრო და თურქეთი.

პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განმახორციელებელი 6 დაწესებულება ჩაერთო ევროპის განათლების ფონდის (ETF) - Network for Excellence (ENE)-ის ქსელში (<https://www.etf.europa.eu/en/projects-activities/projects/network-excellence>). ინიციატივის მიზანს წარმოადგენს საერთაშორისო ქსელის ჩამოყალიბება, რომლის წევრებსაც ექნებათ აქტიური კომუნიკაცია და ერთმანეთს გაუზიარებენ საკუთარ გამოცდილებასა და ცოდნას. ყოველივე ეს კი ხელს შეუწყობს ახალი პარტნიორობის ჩამოყალიბებას, ცოდნისა და გამოცდილების

გაზიარებას, ახალი იდეების შექმნასა და განხორციელებას. 2020 წელს ორგანიზაციის მიერ ჩატარდა კვლევა, რომელმაც შეისწავლა ექსპერტების ცენტრების (შერჩეული კოლეჯების) ავტონომია და საჯარო-კერძო პარტნიორობაში ჩართულობა. 2020 წლის ბოლოს ჩატარებულ საერთაშორისო კონფერენციაზე “ETF Network for Excellence (ENE) launch conference - “Centres of Vocational Excellence as engines for VET development”, განხილული იყო კვლევის შედეგები და სამომავლო თანამშრომლობის პერსპექტივები. ინიციატივაში ჩართული დაწესებულებები შემდეგი მიმართულებების ფარგლებში მონაწილეობენ: სოციალური ინკლუზია და თანასწორობა, მწვანე სკოლა, სამეწარმეო ეკოსისტემის განვითარება. სამეწარმეო ეკოსისტემის განვითარების ინიციატივის ფარგლებში 2021 წელს ჩატარდა სასწავლო ვიზიტი ფინეთში, პროფესიული განათლების განვითარების დეპარტამენტისა და კოლეჯების მონაწილეობით. გარდა გამოცდილების გაზიარებისა და ფინური მოდელის გაცნობისა, ღონისძიების ფარგლებში განხორციელდა ETF-ს მიერ შემუშავებული კერძო-საჯარო პარტნიორობისა და ავტონომიურობის შეფასების დოკუმენტის ვალიდაცია. 2021 წელს ასევე, პირველი გახსნითი შეხვედრა გაიმართა ENE ინიციატივის GRETA - Greening Responses to Excellence through Thematic Actions-ის ფარგლებში. ონლაინ შეხვედრაზე განხორციელდა ინიციატივაში ჩართული ქვეყნების გამოცდილების გაზიარება „going green” თემატიკასთან დაკავშირებით. 2021 წელს, ასევე, პირველი შეხვედრა გაიმართა ENE ინიციატივის სოციალური ინკლუზიის თანამშრომლობის ფარგლებში (“Social inclusion in Network of Excellence Partnership”) ჩართული ქვეყნების წარმომადგენლებს შორის, რომელშიც ასევე ჩართულია საქართველო.

როგორც ცნობილია, პროფესიული განათლების რეფორმის პროცესი საერთაშორისო დონორი ორგანიზაციების მნიშვნელოვანი მხარდაჭერით ხორციელდება:

ევროკავშირი საქართველოს პროფესიული განათლების სისტემას ბოლო ათწლეულია აქტიურად უჭერს მხარს. მისი პროგრამის მასშტაბი რეფორმის მიმდინარეობის პროცესში კიდევ უფრო გაიზარდა და მიმდინარე პროგრამამ მოიცვა, როგორც განათლების/უნარების განვითარების სისტემა, ასევე დასაქმების სექტორი. საბიუჯეტო და ტექნიკური დახმარების პროექტებისა და საგრანტო კომპონენტის ამოქმედებით, საქართველო დამატებით რესურსებს იღებს სისტემების მოდერნიზაციისთვის, რაც ჯამში შეადგენს 48 მლნ ევროს 5 წლის განმავლობაში. 2020 წელს შეფასდა, ქვეყნის მიერ 2019 წლის შესრულებული ვალდებულებები და სრული შესაბამისობის დასკვნით საქართველოს ბიუჯეტმა მიიღო წლის განსაზღვრული დახმარება. ხოლო 2021 წელს შეფასდა, ქვეყნის მიერ 2020 წლის შესრულებული ვალდებულებები და საქართველოს ბიუჯეტმა მიიღო წლის განსაზღვრული დახმარება.

ასევე პროექტის ფარგლებში, 2020 წელს დასრულდა 9 საგრანტო პროექტის შერჩევა, რომელთა განხორციელებაც ხელს შეუწყობს განათლებისა და დასაქმების სფეროს ახალი ქმედითი მექანიზმების შექმნაში, მოსახლეობის დასაქმების უნარიანობის ასამაღლებლად. 2021 წელს პროფესიული განათლების განვითარების დეპარტამენტი აქტიურად იღებდა მონაწილეობას საგრანტო პროექტებით დაგეგმილი აქტივობების კოორდინაციაში და ამავდროულად ჩართული იყო პროექტების მონიტორინგში.

ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროექტის მხარდაჭერით ასევე განხორციელდა პროფესიული განათლების გეოგრაფიული დაფარვის არეალის შეფასება და მომზადდა ანალიზის დოკუმენტი, რაც გახდა საფუძველი, ახალი განსავითარებელი ლოკაციების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისათვის. ასევე პროექტი ფასილიტაციას უწევს პროფესიული განათლების ახალი სექტორული სტრატეგიის შემუშავების პროცესს, რომელიც 2022-2027 წლებს ფარავს. პროექტის მხარდაჭერით წლის განმავლობაში განხორციელდა სტრატეგიაზე მომუშავე სამუშაო ჯგუფის კოორდინაცია და მომზადდა სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის სამუშაო ვერსიები, ასევე განხორციელდა სტრატეგიის საჯარო განხილვები. სტრატეგიისა და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის დამტკიცება დაგეგმილია 2022 წელს. აღსანიშნავია, რომ სტრატეგიის შემუშავების პროცესში მნიშვნელოვნად იყო გათვალისწინებული ის რეკომენდაციები, რომლებიც ETF-ის მიერ 2021 წელს პროფესიული განათლების რეფორმის 2013-2020 წლების სტრატეგიის შეფასების შედეგად გამოიკვეთა.

კიდევ უფრო გაძლიერდა გერმანიის მთავრობის მხარდაჭერა, „გერმანიის საერთაშორისო განვითარების საზოგადოების-GIZ“ პროგრამის ახალმა ორწლიანმა ფაზამ, კვლავ გაითვალისწინა, შერჩეულ სექტორებში დუალური პროფესიული პროგრამების დანერგვაში სახელმწიფოს და კერძო სექტორის მხარდაჭერა, კოლეჯებში მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესება, დარგობრივი ასოციაციების გაძლიერება, კვალიფიკაციების გადახედვაში დახმარება, პროფესიული განათლების პოპულარიზაციაზე ზრუნვა და პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებების თანამშრომლებისა და პედაგოგების შესაძლებლობების გაძლიერება. ყოველივე ზემოაღნიშნული ეფუძნება სწორედ აქამდე განხორციელებულ ისეთ ინიციატივებს და მათი დანერგვის პროცესს, როგორცაა: მარეგულირებელი დოკუმენტებისა და მეთოდოლოგიის შემუშავება, საჯარო-კერძო პარტნიორობის გაძლიერება-დუალური სწავლება, სექტორული ასოციაციების ხელშეწყობა, პროფესიული განათლების პოპულარიზაცია და სხვ. პროგრამის მხარდაჭერით, ასევე, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალი სამაგისტრო პროგრამის - „პროფესიული განათლება და ადამიანური რესურსების განვითარება“ - დანერგვა დაიწყო. საგულისხმოა, რომ აღნიშნული პროგრამა პირველია საქართველოსა და სამხრეთ კავკასიაში, რომელიც პროფესიული განათლების სპეციალისტებს მოამზადებს. პროგრამა პროფესიული განათლების უახლეს მიდგომებზე დაფუძნებული და ითვალისწინებს თანამშრომლობას გერმანიისა და სხვა წამყვანი ქვეყნების უნივერსიტეტებთან. პროგრამისთვის ქართულ ენაზეა ნათარგმნი შესაბამისი სასწავლო ლიტერატურა.

გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკის (KfW) მხარდაჭერითა და განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ჩართულობით დაიწყო პროექტის „Skills 4 Georgia - უნარები საქართველოსთვის“ განხორციელება. პროექტის აღმასრულებელია განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, პროექტის განმახორციელებელია საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების სააგენტო. პროექტი ითვალისწინებს თვისებრივად განსხვავებული საგანმანათლებლო ცენტრის (ე.წ. Center of Excellence) დაფუძნებას და განვითარებას, ახალ საგანმანათლებლო ცენტრს ექნება ჰაბის ფუნქცია და განვითარებაში დაეხმარება არსებულ პროფესიული სასწავლებლებს. პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია პარტნიორი სასწავლებლების აღჭურვა და მათი შესაძლებლობების გაძლიერება მასწავლებლების ტრენინგის, გაცვლითი პროგრამებისა და საერთაშორისო სერტიფიცირების კურსებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის გზით. პროექტის ფარგლებში მომზადდა ექსპლენს ცენტრის კონცეფცია და შეირჩა საერთაშორისო საკონსულტაციო კომპანია. აღნიშნული კომპანია ტექნიკურ დახმარებას გაუწევს პროექტს. მისი საქმიანობის ფარგლებში დაგეგმილია ინსტიტუციური განვითარების საკითხებზე მუშაობა, ასევე შენობა-ნაგებობის თანამედროვე დიზაინის მომზადება სამშენებლო მომსახურებისა და აღჭურვილობის შესყიდვის მიზნით, რომელიც განხორციელდება 2022 წელს.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ ბანკთან დაასრულა მოლაპარაკებები, თელავის უნივერსიტეტის ბაზაზე მეღვინეობის ინსტიტუტის და დაბა დუშეთში ტურიზმის საერთაშორისო სკოლის ჩამოყალიბებაში დახმარების მიღების თაობაზე. გერმანია-საქართველოს ორმხრივი მოლაპარაკების ფარგლებში შეთანხმებულია აღნიშნული პროექტების განხორციელების მიზნით საგრანტო დაფინანსების გამოყოფა 24 მილიონი ევროს ოდენობით. მოსამზადებელი სამუშაოების განხორციელება დაგეგმილია 2022 წელს.

შვეიცარიის განვითარების სააგენტოს ფინანსური მხარდაჭერით, გაეროს განვითარების პროგრამა, პროფესიული განათლების რეფორმის მნიშვნელოვანი მხარდამჭერია. ისეთი საკვანძო საკითხები, როგორცაა: ზოგადი განათლების კომპონენტის ინტეგრაცია, სამეწარმეო სწავლების გაუმჯობესება, კოლეჯების ეკონომიკური საქმიანობის რეგულირება, სასწავლებლების ინსტიტუციური გაძლიერება, ხარისხის უზრუნველყოფა, ზრდასრულთა განათლების სისტემის განვითარება - სწორედ გაეროს განვითარების პროგრამის მხარდაჭერით მიმდინარეობდა. აღსანიშნავია, რომ სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრთან გაფორმებული საგრანტო ხელშეკრულების ფარგლებში, წარმატებით დაინერგა საგანმანათლებლო სისტემაში ე.წ. ჩიხის აღმოფხვრისათვის, ინიცირებული მექანიზმები. პროექტი 2021 წელს დასრულდა. პროექტის ფარგლებში, 30-მდე საჯარო და კერძო კოლეჯზე გაიცა გრანტი, რამაც ხელი შეუწყო პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების პოპულარიზაციას, მათ ინსტიტუციურ გაძლიერებას, ახალი სასწავლო პროგრამებისა და სამართლებრივი აქტების შემუშავებას, ავტორიზაციის ახალი სტანდარტების დანერგვის პროცესში მხარდაჭერას და სხვა. ექვსმა პროფესიულმა საგანმანათლებლო

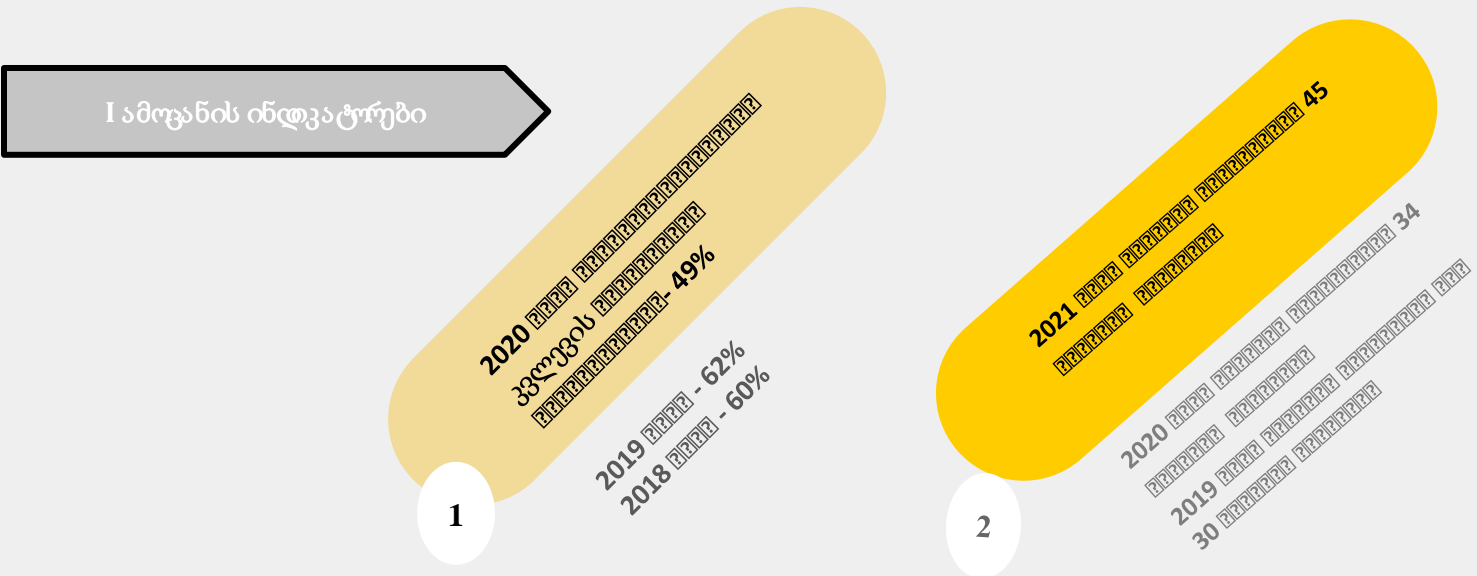
დაწესებულებამ, რომლებიც პროექტის ფარგლებში სოფლის მეურნეობის თანამედროვე დანადგარებით აღიჭურვა, 2021 წელს პირველად მიიღო პროფესიული სტუდენტები სოფლის მეურნეობისა და სატყეო პროგრამებზე. ასევე, გაეროს განვითარების პროგრამის მხარდაჭერით ევროკავშირის დაფინანსებული პროექტის - „უკეთესი უწყვეტი განათლების შესაძლებლობები ადგილობრივი პარტნიორობის დახმარებით“ - ფარგლებში შეიქმნა 10 სამიზნე სკოლა. დაგეგმილია აღნიშნული სკოლების შესაძლებლობების გაძლიერება პროფესიული განათლების კომპონენტის გაძლიერების მიზნით.

2021 წელს გაეროს განვითარების პროგრამის მხარდაჭერით, HR პროფესიონალთა ასოციაციის, საერთაშორისო ციფრული ინსტიტუტის (International Digital Institute, IDI) და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს თანამშრომლობით ასევე დაიწყო ორი ახალი პროექტის განხორციელება. პირველი პროექტი, რომელიც HR პროფესიონალთა ასოციაციის მიერ ხორციელდება, ითვალისწინებდა ისეთი დოკუმენტების შემუშავებას, რომლებიც პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებს ორგანიზაციული და HR სისტემების გაძლიერებაში დაეხმარება. ეს, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს კოლეჯებში ავტორიზაციის სტანდარტებთან შესაბამისი საგანმანათლებლო გარემოს შექმნას. პროექტის ფარგლებში ასევე განხორციელდა დაწესებულებების შესაძლებლობების განვითარების აქტივობები. რაც შეეხება მეორე პროექტს, ის ძირითადად ორიენტირებული იყო მომავლის პროფესიული განათლების ინსტიტუტის ფორმირებაზე, რომელშიც ციფრული ინოვაციები (“VET of Tomorrow” (IDI) დაინერგება. პროექტების განხორციელება დაეხმარება პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებს, ჩამოაყალიბონ HR და ორგანიზაციული განვითარების ზუსტი ხედვა და შიდა სამუშაო პროცესები უფრო მეტად მოარგონ ავტორიზაციის მოთხოვნებს. ამასთან, სასწავლო პროცესში დანერგონ თანამედროვე ტექნოლოგიები და ციფრული ინსტრუმენტები, რაც საგანმანათლებლო პროგრამებს უფრო მრავალფეროვანსა და საინტერესოს გახდის.

2018 წლიდან საქართველოს პროფესიული განათლების რეფორმას ფინანსურ და ტექნიკურ მხარდაჭერას უზრუნველყოფს ბრიტანეთის საელჩოს, კარგი მმართველობის ფონდი (GGF). პარტნიორობის ფარგლებში განხორციელდა ისეთი პროექტები როგორებიცაა: საჯარო-კერძო პარტნიორობის მოდელის დამუშავება, დაფინანსების ახალი მოდელის განსაზღვრა და მასწავლებლების პროფესიული განვითარების მოდელის შექმნა. პროექტის ფარგლებში შეიქმნა მასწავლებლის პროფესიული განვითარების ახალი მოდელი და სტანდარტი და შემუშავდა რეკომენდაციები ანაზღაურების სქემის შესახებ. ასევე, პროფესიული განათლების დაფინანსების ახალი მიდგომის დანერგვის მიზნით, სამინისტროს წარედგინა შესაბამისი რეკომენდაციები. პროექტი 2021 წელს დასრულდა და მასწავლებლის პროფესიული განვითარების ახალ მოდელზე მუშაობა სამინისტროში გაგრძელდა. აღსანიშნავია, რომ 2021 წელს დაფინანსების მიდგომაზე მუშაობა გაგრძელდა GIZ-ის მხარდაჭერით. შეიქმნა შესაბამისი ორგანიზაცია, რომელმაც 2022 წლის პირველ ნახევარში ზემოაღნიშნული რეკომენდაციების გათვალისწინებით სამინისტროს უნდა წარუდგინოს დაფინანსების ახალი მოდელი და მექანიზმები.

2020 წელს წარმატებით დასრულდა მოლაპარაკებები აზიის განვითარების ბანკსა და საქართველოს მთავრობას შორის 70 მილიონი აშშ დოლარის სასესხო ხელშეკრულების გაფორმების შესახებ, რომლის ძირითადი მონაწილე მხარეა განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, კერძოდ კი პროფესიული განათლების სისტემა. აზიის განვითარების ბანკის ტექნიკური მხარდაჭერის პროექტის გუნდთან თანამშრომლობით, შეიქმნა საბიუჯეტო დახმარებისა და სექტორული დახმარების პროგრამები, 2020 წლის დეკემბერში, ხელი მოეწერა შესაბამის ხელშეკრულებას. მასშტაბური დახმარების მიზანია პროფესიული განათლების პროვადიდერების დივერსიფიცირება და საჯარო სკოლების შესაძლებლობების გაძლიერება რეგიონებში პროფესიული პროგრამების განხორციელების მიზნით, ასევე ორი საგანმანათლებლო ჰაბის განვითარება დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოში, პროფესიული განათლების ინტერნაციონალიზაციისა და ინკლუზიურობის ხელშეწყობა. 2021 წელს პროგრამის ფარგლებში განხორციელდა მოსამზადებელი სამუშაოები, დასრულდა სკოლების შერჩევა და განისაზღვრა ის პროგრამები, რომელთა დანერგვასაც შეეწყობა ხელი შერჩეულ 20 სკოლაში. ასევე, მომზადდა საგანმანათლებლო ჰაბების კონცეფცია, რომელშიც ასახულია კოლეჯების უნარების ჰაბებად გარდაქმნის ხედვა.

2021 წელს საქართველოში ადამიანური კაპიტალისა და მდგრადი ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ახალი ხუთწლიანი პროგრამის - „დამსაქმებლები პროფესიული განათლებისთვის“ - განხორციელება დაიწყო. პროგრამის ბიუჯეტი 24 მილიონი დოლარია და ის დამსაქმებლების და პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების თანამშრომლობის სტიმულირებას, ასევე კერძო სექტორთან თანამშრომლობით საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავებას და დასაქმების ხელშეწყობას ისახავს მიზნად. პროგრამის ფარგლებში გამოცხადდა საგრანტო კონკურსი - "კერძო სექტორის სტიმულირება უნარების განვითარების პროცესში ჩართვისთვის", საგრანტო კომპონენტის ბიუჯეტი შეადგენს 13 მილიონ დოლარს.

სტრატეგიული ამოცანა 2: მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპზე დაფუძნებული პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2020 წლის 11 თებერვლის ბრძანების შესაბამისად დამტკიცდა პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულების ავტორიზაციის ახალი სტანდარტები. აღსანიშნავია, რომ ახალმა სტანდარტებმა პროფესიულ განათლებაში, სწავლების ახალი სტანდარტების დამკვიდრებას უნდა შეუწყოს ხელი, რაც თანამედროვე საგანმანათლებლო გარემოში, არ გულისხმობს მხოლოდ პროგრამისა თუ მატერიალური ან ადამიანური რესურსის ხელმისაწვდომობას, არამედ ის უფრო ფართო კონტექსტში აფასებს საგანმანათლებლო ინსტიტუციაში, ფორმალური განათლების ფარგლებში სტუდენტისათვის შეთავაზებული სერვისების რელევანტურობას, ხარისხსა და ხელმისაწვდომობას. ახალი სტანდარტები საგანმანათლებლო პროცესის, ყველა შემადგენელ ნაწილს ერთიანი, მწყობრი მექანიზმის ჩრითში აფასებს და განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს დაინტერესებული მხარეების სრული ჩართულობის უზრუნველყოფას საგანმანათლებლო პროცესში. აფასებს ხარისხის უზრუნველყოფის შიდა სისტემების არსებობას, რაც დაწესებულებებს მეტ პასუხისმგებლობას აკისრებს და ამზადებს საფუძველს

მათი ავტონომიურობის გაზრდისათვის. ახალი მიდგომა, ინსტიტუციის წინაშე აყენებს მისი მუდმივი განვითარებისათვის ხედვის არსებობის აუცილებლობას და საშუალებას აძლევს სასწავლებელს იფიქროს განვითარების ახალ ეტაპზე გადასვლაზე. ეს ყოველივე კი დივერსიფიცირებული შეფასების სისტემით მიიღწევა, რომელსაც ნაწილობრივ მხარდაჭერი ფუნქციაც ახასიათებს. სწორედ ეს მიდგომა გახდა საფუძველი ავტორიზაციის ახალი სტანდარტების შემუშავებისა. მისი მომზადების პროცესი წარიმართა ყველა დაინტერესებული მხარის ჩართულობით. სასწავლებლებისათვის ხელმისაწვდომი იყო სხვადასხვა ტიპის ტექნიკური დახმარების ინიციატივები, მათ შორის აღსანიშნავია სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრისა და გაეროს განვითარების პროგრამის საგრანტო ხელშეკრულების ფარგლებში განხორციელებული ინტერვენციები: ავტორიზაციის ექსპერტთა პროფილების შექმნა, შერჩევის მეთოდოლოგიის და ინსტრუმენტების შემუშავება, ექსპერტის მიერ შესრულებული სამუშაოს შეფასების სქემისა და მეთოდოლოგიის განვითარება, ექსპერტთა სერტიფიცირების კონცეფციის შექმნა, სერტიფიცირების ტრენინგ პროგრამის მომზადება, გარე ხარისხის უზრუნველყოფის პროცესში გამოყენებული ფორმების რევიზია და მთლიანი პროცესის მხარდაჭერა. მნიშვნელოვანი ღონისძიებები განხორციელდა სასწავლებლების მხარდასაჭერად, სიმულაციური ვიზიტების სახით. განხორციელებული კვლევისა და ანალიზის საფუძველზე, რომელიც ასახავდა ახალი სტანდარტების დასაწერად, დაწესებულებების შესაძლებლობების საჭიროებებს სისტემურ და ინდივიდუალურ დონეზე, ასევე, დაწესებულებების კმაყოფილების კვლევის საფუძველზე, რომელიც ასახავდა მიწოდებული მხარდაჭერი სერვისების მიმართულებით შედეგებს, 2020-2021 წლებში მომზადდა გზამკვლევები, სტანდარტების განმარტებები, მტკიცებულებათა გზამკვლევი, პროგრამის განხორციელების მიზანშეწონილობის დასაბუთება და ხარისხის უზრუნველყოფის სახელმძღვანელო. ჩატარდა სამუშაო შეხვედრები, საინფორმაციო სემინარები, ასევე, ტრენინგები დაწესებულებების ხარისხის სამსახურებისთვის, რომლებსაც მთლიანობაში დაესწრო 90 ავტორიზებული საგანმანათლებლო დაწესებულების 300-მდე წარმომადგენელი.

ავტორიზაციის ახალი სტანდარტებით დაწესებულებების შეფასების ახალ მიდგომებში ოთხ დღიანი ტრენინგი გაიარა ავტორიზაციის 113-მა ექსპერტმა. მომზადებულია გზამკვლევი პროგრამების განხორციელების ხარისხის უზრუნველყოფის თემაზე, რომელიც წარმოადგენს დამხმარე მასალას უშუალოდ პროცესის დროს. ჩატარდა დაწესებულებების წარმომადგენლების ტრენინგები შეფასების სისტემის ვერიფიკაციასა და განმავითარებელი შეფასებების განხორციელებაში. მოქმედი რეგულაციების გათვალისწინებით, 2020 წელს 85-მა დაწესებულებამ ცენტრში წარადგინა თვითშეფასების ანგარიშები, რომელთა ანალიზის შედეგად იდენტიფიცირდა სისტემური ხასიათის გამოწვევები და დაიგემა შემდგომი მხარდაჭერი ღონისძიებები. პროცესი ნაწილობრივ QMS სისტემის დახმარებით განხორციელდა, რომელიც მართვის საინფორმაციო სისტემის ინტეგრირებულ კომპონენტს წარმოადგენს და პროცესების სრულ ავტომატიზაციას უზრუნველყოფს. აღსანიშნავია, რომ 2021 წელს უკვე დასრულდა QMS - პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულების თვითშეფასების ავტომატიზაციის პროგრამული უზრუნველყოფა და დატრენინგდნენ დაწესებულებების მომხმარებლები, რაც უზრუნველყოფს დაწესებულებების თვითშეფასების პროცესის სრულს ავტომატიზაციას.

2021 წლიდან ცენტრის მიერ, გაეროს განვითარების პროგრამის მხარდაჭერით, დაიწყო პროფესიული განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის სპეციალისტების სერტიფიცირება. სერტიფიკატი 5 წლის ვადით 47-მა სპეციალისტმა მოიპოვა. პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაციის და პროფესიული მომზადების/პროფესიული გადამზადების პროგრამების ექსპერტების ახალ კორპუსში პროფესიული განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ექსპერტების კვოტით წარმოდგენილი არიან სწორედ სერტიფიცირებული სპეციალისტები. 2021 წელს ცენტრმა ექსპერტთა კორპუსი გააძლიერა დამატებით 29 დარგობრივი კომპეტენციის მქონე ექსპერტით. ამჟამად პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაციის და პროფესიული მომზადების/პროფესიული გადამზადების პროგრამების ექსპერტთა კორპუსი შედგება 45 პროფესიული განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ექსპერტისა და 140 დარგის ექსპერტისგან.

ასევე, 2020-2021 წლებში ორჯერ ჩაუტარდა ტრენინგი ავტორიზაციის საბჭოს, რომლის მიზანი იყო ახალი სტანდარტების გაცნობა და საბჭოს შესაძლებლობების გაძლიერება. 2020 წლიდან დაწესებულების მიერ, პროგრამების ავტორიზაციისათვის გაკეთებული განაცხადები მთლიანად ახალი სტანდარტების

საფუძველზე ფასდება. ახალი სტანდარტების შესაბამისად, 2020 წელს პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განმახორციელებელმა 23 (20 სახელმწიფო, 3 კერძო) საგანმანათლებლო დაწესებულებამ მოიპოვა 135 ახალი პროგრამის განხორციელების უფლება. ხოლო 2021 წელს პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განმახორციელებელმა 25 (19 სახელმწიფო, 6 კერძო) საგანმანათლებლო დაწესებულებამ მოიპოვა 107 ახალი პროგრამის განხორციელების უფლება. ასევე, ახალი სტანდარტების შესაბამისად ინსტიტუციური ავტორიზაცია 2021 წელს გაიარა 6 საგანმანათლებლო დაწესებულებამ (4 საჯარო და 2 კერძო).

აღსანიშნავია, რომ განხორციელდა ავტორიზაციის და მომზადება/გადამზადების პროგრამების სტანდარტების დანერგვის სანდოობისა და გამჭვირვალობის კვლევა და შემუშავდა შესაბამისი რეკომენდაციები. ასევე, შემუშავდა ავტორიზაციის სტანდარტებისა და ინდიკატორების პროფესიული განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპული ქსელის (EQAVET) ინდიკატორებთან შესაბამისობის ანალიტიკური დოკუმენტი. შემუშავდა EQAVET-ის ინდიკატორების შესაბამისად ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის შეფასების მეთოდოლოგია. აღნიშნულ დოკუმენტებზე დაყრდნობით 2022 წელს განხორციელდება პროფესიული განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის შეფასება.

განათლებისა და მეცნიერები სამინისტრომ გააგრძელა იმ რეგულაციებისა და ახალი მექანიზმების იმპლემენტაციის პროცესი, რომლებიც ახალი კანონის შესაბამისად მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპის უზრუნველყოფისათვის, აუცილებელ კომპონენტს წარმოადგენს. სისტემაში საგანმანათლებლო ჩიხის დაძლევის მიზნით შექმნილი ახალი მიდგომა, მისი პრაქტიკული დანერგვისათვის მოითხოვს ყველა ჩართული მხარის კონსოლიდაციას და პროცესების თანმიმდევრულ დაგეგმარებას. ამოცანის შესრულება, გაეროს განვითარების პროგრამასა და სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრს შორის გაფორმებული საგრანტო ხელშეკრულების ფარგლებში შექმნილმა პროექტმა უზრუნველყო. საშუალო პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამებში ზოგადი განათლების საშუალო საფეხურის სწავლის შედეგების ინტეგრირების მიზნით დაიგეგმა და განხორციელდა რიგი ღონისძიებები, რომელთა შედეგად, 2020 წელს, 17 დასახელების საშუალო პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაში, ინტეგრირდა ზოგადი განათლების სწავლის შედეგები. ინტეგრირებულ პროგრამებზე 19-მა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ (17 საჯარო და 2 კერძო) გაიარა ავტორიზაცია და ჩაირიცხა 500-მდე საბაზო განათლების მქონე სტუდენტი. ხოლო, 2021 წელს კიდევ უფრო გაიზარდა ინტეგრირებული პროგრამების მასშტაბი. შედეგად, 2021 წლის მდგომარეობით 30-ზე მეტი დასახელების საშუალო პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაში, ინტეგრირებულია ზოგადი განათლების სწავლის შედეგები. ჯამში ინტეგრირებულ პროგრამებზე 28 საგანმანათლებლო დაწესებულებამ (22 საჯარო და 6 კერძო) გაიარა ავტორიზაცია. 2021 წელს ინტეგრირებულ პროგრამებზე გამოცხადებული ადგილების რაოდენობა 800-მდე გაიზარდა.

იმისათვის, რომ საგანმანათლებლო სერვისი ყოფილიყო შესაბამისი ხარისხის, სწორად ორგანიზებული და შედეგიანი, დაიგეგმა და ჩატარდა რიგი ღონისძიებები. ხარისხის უზრუნველყოფის არსებულ ჩარჩოში მოხდა ინტეგრირებული პროგრამების სპეციფიკის გათვალისწინება და შეიქმნა ხარისხის უზრუნველყოფის შესაბამისი მექანიზმები. 2021 წლის ივლისში ძალაში შევიდა პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში, რომელშიც ინტეგრირებულია ზოგადი განათლების საშუალო საფეხურის სწავლის შედეგები, პროფესიული სტუდენტის მიერ მიღწეული ზოგადი განათლების საშუალო საფეხურის სწავლის შედეგების დადასტურების წესი.

ბუნებრივია, უდიდესი ყურადღება დაეთმო პედაგოგების შერჩევას და მათ გადამზადებას, ვინაიდან საკითხი ეხებოდა ახალ ინიციატივას, ის მოითხოვდა მასწავლებლების უნარების და კომპეტენციების განვითარებას. ტრენინგები ხელმისაწვდომი იყო ასევე კოლეჯის ადმინისტრაციის წარმომადგენლებისთვის და მისი მიზანს ინტეგრირებული პროგრამების ადმინისტრირების საკითხების სპეციფიკის გაცნობა წარმოადგენდა.

პროფესიულ განათლებაში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების მაქსიმალური ჩართულობის უზრუნველსაყოფად, ასევე პროფესიული განათლების საფეხურზე ინკლუზიურობის პრინციპების პრაქტიკული განხორციელების მიზნით, შემუშავდა წესი - „პირის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების იდენტიფიკაციისა და ინკლუზიური პროფესიული განათლების განხორციელების შესახებ“, რომლის დამტკიცებაც დაგეგმილია 2022 წელს.

აღსანიშნავია, რომ 2018 წელს მიღებული „პროფესიული განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად შეიქმნა და დაინერგა ახალი პროფესიული განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემა. სისტემა უზრუნველყოფს პროფესიული მოდულების, საგანმანათლებლო სტანდარტების, პროფესიული პროგრამების განმახორციელებელი საგანმანათლებლო დაწესებულებების, პროგრამების, პროფესიული სტუდენტების, პერსონალის, მობილობისა და დაფინანსების შესახებ ინფორმაციის აღრიცხვასა და მისი მემშვეობით პროცესების ადმინისტრირებას. მასში ინტეგრირებულია კითხვარები, რომლითაც წარიმართება საჭირო კვლევები. ასევე, 2021 წელს დამტკიცებული პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვის წესისა და პირობების დანერგვისა და პროცესების ადმინისტრირების მიზნით, წარიმართა შესაბამისი სამუშაოები პროფესიული განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემასა (E-vet.emis.ge) და სარეგისტრაციო სისტემაში (vet.emis.ge), როგორც აპლიკანტთა პირველადი ჩარიცხვის, ასევე დარჩენილი თავისუფალი ადგილების შევსების მიზნით:

- Evet -ში ჩაშენდა ელექტრონული ანკეტა კითხვარის შევსებისა და მიღების გამოცხადების ფუნქციონალი.
- უზრუნველყოფილ იქნა Vet.emis.ge - აპლიკანტთა ონლაინ რეგისტრაციისთვის საჭირო ღონისძიებები.
- 2021 წლის მიღების ფარგლებში, სოფლის მეურნეობის მიმართულების პროგრამებისთვის, შერჩევის მეთოდად განისაზღვრა „პრაქტიკული სამუშაო შემთხვევების ანალიზი“. მართვის საინფორმაციო სისტემამ აღნიშნული მეთოდით შერჩევის ჩატარება უზრუნველყო ონლაინ ტესტირების სისტემის - testing.emis.ge -ის გამოყენებით.
- შერჩევის ერთ-ერთ მეთოდად განსაზღვრული იყო ასევე, მოტივაციური გასაუბრება, რისთვისაც სარეგისტრაციო სისტემაში (vet.emis.ge) შეიქმნა ახალი ფუნქციონალი. ამ შერჩევის მეთოდისთვის დადგენილი კრიტერიუმებისა და კოეფიციენტების შესაბამისად, სისტემის მიერ განხორციელდა საბოლოო შედეგის ავტომატური გამოთვლა.
- Vet.emis.ge-ზე შეიქმნა შეფასების /ტესტირების განრიგისა და შედეგების ასახვისთვის საჭირო შესაბამისი ფუნქციონალი. ჩარიცხვის პროცედურების უზრუნველსაყოფად, წარიმართა შესაბამისი სამუშაოები რეიტინგული სიებისა და საბოლოო შედეგების ფორმირებისთვის, პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამისთვის განსაზღვრული შერჩევის მეთოდისთვის დადგენილი კრიტერიუმებისა და კოეფიციენტების შესაბამისად.

ზრდასრულთა განათლების სისტემა: ცნობილია, რომ განათლების მიღება და უნარების გაუმჯობესება მთელი ცხოვრების მანძილზე, ადამიანს სძენს მეტ თვითდაჯერებულობას და დადებითად აისახება ცხოვრების ხარისხზე. ადამიანის ბუნებრივი უნარი აღმოაჩინოს, შეიმეცნოს და განვითარდეს, მოითხოვს ისეთი შესაძლებლობების შექმნას, რაც წახალისებს და განვითარების მუდმივ ციკლში დააბრუნებს ინდივიდს. შესაბამისად, განვითარებული ქვეყნები კვალიფიციური სამუშაო ძალის ფორმირების მიზნით, განსაკუთრებულად დიდ ყურადღებას უთმობენ ისეთი სისტემების, სერვისების შექმნას, სადაც ადამიანების აღნიშნული ინტერესები და მისწრაფებები ადვილად კმაყოფილდება. მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპი მხოლოდ ფორმალური განათლების სისტემის ფარგლებში არ რეალიზდება. ამ შეთხვევაში თანაბრად მნიშვნელოვანია არაფორმალური განათლების ხელმისაწვდომობაც. შრომის ბაზრის მოთხოვნების და პერსონალური ინტერესების დაკმაყოფილების მიზნით, ეს ორი სისტემა ქმნის საგანმანათლებლო სერვისებს, რომელთა მთავარი ამოცანაა, იყოს ხარისხიანი და ყველასათვის ხელმისაწვდომი.

2019 წლიდან საქართველოს ფორმალური განათლების სისტემაში, დაიწყო ახალი საგანმანათლებლო სერვისების დანერგვა. შეცვლილი სისტემისა და რეგულაციების საფუძველზე, ტრანსფორმირდა

ფორმალური განათლების მხოლოდ საგანმანათლებლო ინსტიტუტებში მიღების იდეა და აქამდე არსებულ პროვაიდერებსა და კვალიფიკაციებს დაემატა კერძო სექტორი საგანმანათლებლო კომპონენტითა და არასტანდარტული კვალიფიკაციებით. ცალკეული კომპეტენციების/უნარების შესწავლის შესაძლებლობა ზრდასრული მოსახლეობისათვის, დროის შედარებით მცირე მონაკვეთში, პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამების გზით, მიმზიდველია დამსაქმებლისთვის, რომელსაც სურს კონკრეტული ამოცანების შესრულებისთვის მიიღოს კვალიფიციური კადრი და ასევე ისეთი ადამიანებისათვის, რომლებსაც აქვთ სამუშაო, თუმცა სურთ აიმაღლონ პროფესიული უნარები და უზრუნველყონ კარიერული წინსვლა. ზემოაღნიშნულ ცვლილებას ფორმალური განათლების სისტემაში რამდენიმე მიზანი აქვს: (1) შრომის ბაზრის მოთხოვნების დაკმაყოფილება დროის შედარებით მცირე მონაკვეთში; (2) დამსაქმებლების მოზიდვა პროგრამების განხორციელებაში და ამგვარად ხარისხისა და შესაბამისობის გაზრდა; (3) ზრდასრული მოსახლეობის გააქტიურება შრომის ბაზარზე. პროცესების ელექტრონულ ფორმატში წარმართვა და ავტომატიზაცია უზრუნველყოფილია პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამების ელექტრონული სისტემით, რომელიც 2019 წელს სსიპ განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მიერ შემუშავდა.

2020-2021 წლებში სამინისტროს კოორდინაციით, გაგრძელდა ზრდასრულთა განათლების სისტემის განვითარების პროცესი, რაც გულისხმობს მრავალფეროვანი პროგრამების დანერგვას, დაფინანსების უზრუნველყოფას, სერვისების პოპულარიზაციასა და ახალი მოქნილი პროცედურების შექმნას. მიუხედავად პანდემიის გამო შეფერხებული პროცესებისა, სისტემის დანერგვიდან დღემდე, პროფესიული მომზადება/გადამზადების პროგრამის განხორციელების უფლება მოპოვებული/დადასტურებული აქვს 77 იურიდიულ პირს 349 პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამაზე. აქედან, 60 საგანმანათლებლო ტიპის მქონე დაწესებულებაა (სახელმწიფო საგანმანათლებლო 35, კერძო საგანმანათლებლო 25), ხოლო 17 არასაგანმანათლებლო (სახელმწიფო არასაგანმანათლებლო 1, კერძო არასაგანმანათლებლო 16) ჯამურად, პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამებზე, ჩარიცხულია დაახლოებით 7000 მსმენელი. სისტემის დანერგვიდან დღემდე, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ, დააფინანსა 40 იურიდიული პირის (33 სახელმწიფო საგანმანათლებლო, 1 სახელმწიფო არასაგანმანათლებლო; 2 კერძო საგანმანათლებლო, 4 კერძო არასაგანმანათლებლო) 237 პროგრამა, რომელზეც, ჩარიცხულია 3500-ზე მეტი მსმენელი. მომზადებული კადრები არქიტექტურისა და მშენებლობის, ბიზნესისა და ადმინისტრირების, ინჟინერიისა და საინჟინრო საქმის, მეღვინეობის, ინფორმაციისა და კომუნიკაციის ტექნოლოგიების, მეთევზეობის, მეტყევეობის, პერსონალური მომსახურებების, სოფლის მეურნეობის, ტრანსპორტის მომსახურების, წარმოებისა და გადამამუშავებისა და ხელოვნების სფეროსთვის სპეციფიურ უნარებს დაეუფლნენ. დაფინანსებული პროგრამები თბილისში, შიდა და ქვემო ქართლში, აჭარის, კახეთის, მცხეთა-მთიანეთის, სამცხე-ჯავახეთის, სამეგრელო-ზემო სვანეთის, გურიის, რაჭა-ლეჩხუმისა და იმერეთის რეგიონებში განხორციელდა. ცალკე უნდა აღინიშნოს ისეთი პროგრამები, რომლებიც კერძო კომპანიების მოთხოვნით და მათი აქტიური ჩართულობით იქნა ორგანიზებული, ესენია: „ა(ა)იპ "საქართველოს დისტრიბუტორთა ბიზნეს ასოციაცია" პროფესიული მომზადების პროგრამით "დისტრიბუცია სავაჭრო ობიექტებში"; შპს „საირმის ტურიზმისა და გასტრონომიის აკადემიის" პროფესიული გადამზადების პროგრამა „სასტუმროს ოთახების მართვა“, რომელიც შემუშავებულია შვეიცარული მასპინძლობის სკოლის - SHL-ის გამოცდილების გათვალისწინებით და მასზე სწავლა 2021 წელს 20-მა მსმენელმა დაასრულა. პროგრამის დასრულების შემდეგ გაიცა საერთაშორისოდ აღიარებული სერტიფიკატი, რაც მნიშვნელოვნად ეხმარება საქართველოს მთავრობის პრიორიტეტს განათლების ინტერნაციონალიზაციის შესახებ. გარდა ამისა, სახელმწიფოსა და კერძო სექტორის თანამშრომლობის შედეგად, შრომის ბაზარზე მოთხოვნად პროფესიაში კერძო კომპანიის - შპს „აჭარა ტექსტილი“-ს მიერ მომზადდა კადრები „მკერავი ოპერატორის“ პროგრამით და კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებელმა 100% შეადგინა.

2020 წელს სამინისტროს, საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციასა და სამხრეთ კავკასიაში გაეროს ადამიანის უფლებათა უმაღლესი კომისრის ოფისის შორის გაფორმებული მემორანდუმის ფარგლებში, სსსმ/შშმ პირებისთვის, დისტანციურად სწავლების მიზნით შეირჩა და განხორციელდა პროფესიული მომზადების სამი პროგრამა. აღნიშნული პროგრამების დისტანციურად სწავლება უზრუნველყო სამმა პროფესიულმა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ. \

გაეროს განვითარების პროგრამის ფინანსური მხარდაჭერით, საანგარიშო პერიოდში შემუშავდა 20-ზე მეტი მომზადების/გადამზადების პროგრამა სოფლის მეურნეობის მიმართულებით. ასევე, 2021 წელს, GIZ-ის მხარდაჭერით მომზადდა პროფესიული მომზადების პროგრამა - „მსუბუქი ავტომობილების დიაგნოსტიკა“, ასევე, GIZ-თან, საქართველოს ინფრასტრუქტურის მშენებელთა ასოციაციასთან და კომპანია „ნოვა“-სთან ერთობლივი თანამშრომლობით 2 ახალი პროფესიული გადამზადების პროგრამა - „სასაწყობე სატვირთველის უსაფრთხო ექსპლუატაცია“ და „ხიდურა ამწის ოპერირება“. გარდა ამისა, GIZ-თან აქტიური პარტნიორობით შემუშავებულია და პროფესიული მომზადების პროგრამა - „ალუმინის და მეტალო პლასტმასის კარების, ფანჯრების, მზის დამცავი სისტემების მონტაჟი“, რომლის განხორციელება დაგეგმილია შპს „დიო“-სთან ერთად მათ საწარმოო ბაზაზე.

აღსანიშნავია, რომ ერთი მხრივ, საქართველოსა და მეორე მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებით განსაზღვრული ვალდებულებების შესრულებისა და ენერგოეფექტურობის, ასევე განახლებადი წყაროებიდან ენერჯის წარმოებისა და გამოყენების საკითხებში კვალიფიციური ადამიანური რესურსის მომზადების მხარდაჭერის მიზნით, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, ს.ს „საქართველოს ენერჯეტიკის განვითარების ფონდს“, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსა და სსიპ „განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრს“ შორის გაფორმდა მემორანდუმი, რომლის ფარგლებშიც, GIZ მხარდაჭერით, შემუშავდა პროფესიული გადამზადების პროგრამები: „მზის ფოტოელექტრული სისტემების მონტაჟი“, „მზის თერმული სისტემების მონტაჟი“, „მცირემასშტაბიანი ბიომასის ბიოლერების და ღუმელების მონტაჟი“ და „ზედაპირული გეოთერმული და თბური ტუმბოების სისტემების მონტაჟი“. საანგარიშო პერიოდში, აღნიშნული პროგრამების განხორციელების უფლების მოპოვების მიზნით საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტმა წარადგინა განაცხადი.

ზრდასრულთა განათლების სისტემის დანერგვის შემდეგ, 2020 წლიდან საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს „სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული მომზადება-გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების სახელმწიფო პროგრამა“ გახდა ფორმალური განათლების ფარგლებში პროფესიული მომზადება/გადამზადების სისტემის ნაწილი. შესაბამისად, 2020-2021 წლებში სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული მომზადება/გადამზადება განხორციელდა ფორმალური პროგრამების ფარგლებში.

მიმდინარე ეტაპზე, დღის წესრიგში დგას მომზადება-გადამზადების პროგრამების სახელმწიფო დაფინანსების მექანიზმის გაუმჯობესება. სწორედ ამიტომ, 2020 წელს გერმანული პარტნიორი ორგანიზაცია DVV-ს მხარდაჭერით მუშავდება დაფინანსების ახალი მიდგომა, რომელმაც უფრო მოქნილი უნდა გახადოს არსებული სქემა. როგორც, უკვე ზემოთ აღინიშნა, GIZ-ის მხარდაჭერით დაწყებულია მუშაობა პროფესიული განათლების დაფინანსების ახალ მიდგომაზე, რომელიც ასევე გაითვალისწინებს მომზადება-გადამზადების პროგრამების სახელმწიფო დაფინანსების მოქნილ მექანიზმებსაც.

პროფესიული მომზადება-გადამზადების კურსების ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის დასაწესებად, ასევე, პროვაიდერთა შესაძლებლობების გაზრდის მიზნით, სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის მიერ წარმატებით განხორციელდა გაეროს განვითარების პროგრამის მხარდაჭერილი 2 წლიანი საგრანტო პროექტი. პროგრამის ფარგლებში 2020 წელს განხორციელდა აქტივობები პროფესიული მომზადების/გადამზადების პროგრამების განხორციელების უფლების მიმნიჭებელი საბჭოს, ცენტრის თანამშრომლებისა და პროფესიული მომზადების/გადამზადების ექსპერტთა კორპუსის შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით, შემუშავდა სახელმძღვანელო პროფესიული მომზადება/გადამზადების ექსპერტთა კორპუსისათვის, ჩატარდა 4 ტრენინგი, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 50 პროვაიდერის 100-ზე მეტმა პირმა. ჩატარდა 6 საინფორმაციო სემინარი პროფესიული მომზადება/გადამზადების ტრენინგ-პროვაიდერებისთვის, რომელსაც დაესწრო 136 პირი, ხოლო სისტემით დაინტერესებული ტრენინგ-პროვაიდერებისთვის ჩატარდა 100-ზე მეტი ინდივიდუალური კონსულტაცია. პროფესიული მომზადების/გადამზადების პროგრამების ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების შემუშავების და

პილოტირების მიზნით შემუშავდა მონიტორინგის მეთოდოლოგია, სქემა და ინსტრუმენტი, რის შედეგადაც განხორციელდა მონიტორინგის ვიზიტი 30 ორგანიზაციაში.

2021 წელს, კი განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის მიერ ორგანიზებულ ტრენინგებს, რომლებზეც მოწვეულ იქნა მომზადება/გადამზადების პროგრამების განმახორციელებელი 70-მდე დაწესებულება, ესწრებოდა პროფესიული მომზადების/პროფესიული გადამზადების პროგრამების განმახორციელებელი დაწესებულებების 100-მდე წარმომადგენელი. ტრენინგებზე განხილული იყო შემდეგი საკითხები: სწავლებისა და შეფასების მეთოდები, სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების ფორმა, საგანმანათლებლო სერვისების შესახებ საზოგადოების ინფორმირების საკითხები, მსმენელების შერჩევის პროცედურები, შრომის ბაზრის ანალიზი/კვლევა, ელექტრონულ სისტემაში მონაცემთა ასახვის საკითხები, სერტიფიკატისა და მისი დანართის გაცემის საკითხები.

საქართველოში ზრდასრულთა ფორმალური განათლების სისტემის განვითარებისა და ხელშეწყობის პროცესში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სახალხო უნივერსიტეტთა გერმანული ასოციაცია (DVV International), რომელთა მხარდაჭერით, ზრდასრულთა განათლების კოორდინატორთა კვალიფიკაციის ამაღლებისა და შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით, 2021 წელს 2 ტრენინგი განხორციელდა. აღნიშნული ტრენინგები მოიცავდა ისეთ საკითხებს, როგორებიცაა: ეფექტური კომუნიკაცია და მოლაპარაკებების წარმოება, კვლევის ტექნიკები, შრომის ბაზრის ანალიზი და მისი მნიშვნელობა, საინფორმაციო კამპანიების წარმოება და სხვა.

ასევე, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მიერ დაფინანსებული პროექტის - „ზრდა საქართველოში“ - ფარგლებში, რომელიც მიზნად ისახავს მდგრადი ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობას სხვადასხვა რეგიონებში, სწავლებისთვის საჭირო აღჭურვილობა და საგანმანათლებლო რესურსები გადაეცა შემდეგ საგანმანათლებლო დაწესებულებებს: სსიპ კასპის კოლეჯი, კოლეჯი „მოდუსი“, კოლეჯი „აისი“, კოლეჯი „განთიადი“, კოლეჯი „ოპიზარი“ და სსიპ შოთა მესხიას ზუგდიდის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი. პროექტის ფარგლებში, შემუშავდა ტურისტული მეგზურის პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამები.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივითა და DVV International-ის ფინანსური მხარდაჭერით, 2021 წლის დეკემბერში პროფესიული მომზადების და პროფესიული გადამზადების პროგრამების კურსდამთავრებულთა კვლევა პირველად ჩატარდა საქართველოში. იგი წარმოადგენს სამიზნე ჯგუფის ირგვლივ განვითარებული მოვლენების შესახებ რეტროსპექტულ ხედვას, ასევე შედეგების შეფასების ინსტრუმენტს, რომელიც მოიცავს იმ მნიშვნელოვანი და გრძელვადიანი ცვლილებების (პოზიტიური ან ნეგატიური; დადებითი ან დაუგეგმავი) სისტემატურ ანალიზს, რომლებსაც ადგილი ჰქონდა კურსდამთავრებულთა ცხოვრებაში დასაქმების კუთხით. კვლევა გვამცნობს ინფორმაციას, თუ როგორ წარიმართა კურსდამთავრებულთა საქმიანობა სხვადასხვა მიმართულებით (განათლება, დასაქმება, თვითდასაქმება, უმუშევრობა). მიღებული მონაცემები მოიცავს როგორც კურსდამთავრებულთა შესახებ ფაქტობრივ ინფორმაციას, ასევე მათ აღქმებს და შეფასებებს.

კვლევა სხვადასხვა წლის კოჰორტას მოიცავდა, კერძოდ, სამიზნე ჯგუფად განისაზღვრა ყველა კურსდამთავრებული, რომელიც 2019 წლის მაისიდან 2021 წლის ივნისის პერიოდში ჩაირიცხა და რომელმაც ისწავლა პროფესიული მომზადებისა და პროფესიული გადამზადების პროგრამებზე. გამოკითხვაში სულ 1050-მა კურსდამთავრებულმა მიიღო მონაწილეობა. აღსანიშნავია, რომ კვლევის კითხვარი ინტეგრირდა სსიპ განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემაში.

მიღებული შედეგების თანახმად, პროფესიული მომზადების და პროფესიული გადამზადების პროგრამების კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებელი შეადგენს 76.4%-ს. მიმართულებების მიხედვით დასაქმების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი განათლების, ინჟინერია, წარმოება და მშენებლობის, ინფორმაციისა და კომუნიკაციის ტექნოლოგიების მიმართულებების კურსდამთავრებულებს შორის გამოვლინდა. კურსდამთავრებულთა შორის თვითდასაქმების მაჩვენებელი 16.9%-ია. დასაქმების მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად მაღალია მამაკაცებს შორის - 81.4%, ქალებთან შედარებით -70.4%. ასაკის

მიხედვით, დასაქმების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი 35-44 წლის კურსდამთავრებულებს შორის გამოვლინდა, ხოლო ყველაზე დაბალი 24 წლის და უმცროსი ასაკის კურსდამთავრებულებს შორის აღსანიშნავია, რომ რესპონდენტთა დიდი ნაწილი - 90% კმაყოფილია იმ მოკლევადიანი კურსით, რომელიც დაასრულეს და საჭიროების შემთხვევაში ურჩევდნენ კიდევ საკუთარ ახლობლებს/მეგობრებს ჩააბარონ აღნიშნულ პროგრამებზე. კერძოდ, კითხვაზე „ახლა რომ აბარებდეთ, აირჩევდით თუ არა იგივე კურსს?“ გამოკითხულთა 90%-მა, უპასუხა, რომ პროფესიას არ შეიცვლიდა, ხოლო, კითხვაზე „ურჩევდით თუ არა თქვენს ახლობლებს/მეგობრებს თქვენ მიერ გავლილ პროგრამაზე ჩაბარებას?“ – 93.6% პასუხობს, რომ აუცილებლად ურჩევდა.

პროფესიული განათლების მასწავლებლის პროფესიული განვითარების ახალი მოდელი: პროფესიული განათლების ხარისხის გაუმჯობესების მთავარი პირობა, პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების მოდიფიცირების პარალელურად, კვალიფიციურ მასწავლებელთა კორპუსია. ბრიტანეთის კარგი მმართველობის ფონდისა და მსოფლიო ბანკის პროექტის „პროფესიული განათლების მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლება“ ფარგლებში 2020-2021 წლებში აქტიურად მიმდინარეობდა მუშაობა, ისეთ საკვანძო საკითხებზე როგორცაა, პროფესიული განვითარების ახალი მოდელი, მასწავლებლის სტანდარტი, ანაზღაურების ახალი სქემა და სხვ. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან თანამშრომლობით, მსოფლიო ბანკის პროექტმა, საანგარიშო პერიოდში შექმნა შემდეგი დოკუმენტების სამუშაო ვერსიები:

- პოლიტიკის დოკუმენტი: გამოწვევები და შესაძლო გადაწყვეტის გზები;
- პროფესიული განათლების მასწავლებლის სტანდარტის კონცეფცია და სამართლებრივი აქტის პროექტი;
- ეთიკის კოდექსი და სამართლებრივი აქტის პროექტი;
- პროფესიული განათლების მასწავლებლის მომზადების კონცეფცია;
- პროფესიული განათლების მასწავლებლის რეკრუტირების კრიტერიუმები და რეკომენდაციები;
- პროფესიული განათლების მასწავლებლის უწყვეტი პროფესიული განვითარების კონცეფცია;
- პროფესიული განათლების მასწავლებლის შეფასების წესი და კრიტერიუმები;
- პროფესიული განათლების მასწავლებლის განვითარების მოდელის ორი ვერსია;
- პროფესიული განათლების სტუდენტების შეფასების კრიტერიუმები.

ამასთან, დასრულებულია საერთაშორისო პრაქტიკისა და არსებული რესურსების ანალიზი, რის შედეგადაც მომზადებულია: პროფესიული განათლების მასწავლებლის შრომის ანაზღაურების გაცემის კონცეფციის სამუშაო ვერსია.

ზემოხსენებული დოკუმენტები ქმნის საფუძველს პროფესიული განათლების მასწავლებლის პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის მოდელის ძირითადი ასპექტებისათვის. შესაბამისად, სწორედ კონცეპტუალური დოკუმენტების საფუძველზე დამუშავებულია: პროფესიული განათლების მასწავლებლის საქმიანობის დაწყების, უწყვეტი პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის წესისა და პირობების კონცეფციის სამუშაო ვერსია. ასევე 2021 წელს შეიქმნა პროფესიული განათლების მასწავლებლის რეკრუტირებისა და პილოტირების და შემუშავებული დოკუმენტებისთვის შესაბამისი გზამკვლევები. მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ახალი მოდელის დანერგვის დაწყება დაგეგმილია 2022 წლიდან პროფესიული უნარების სააგენტოსთან კოორდინაციით.

პროფესიული განვითარების ახალი მოდელის შემუშავების პარალელურად, 2020 წელს განხორციელდა მასწავლებელთა შესაძლებლობების განვითარება, მეწარმეობის სწავლების ხარისხის გაუმჯობესებისათვის დაიწყო პედაგოგების კომპეტენციების გაძლიერება. ახალი მოდელის გამოყენებით გადამზადებული მასწავლებელთა რაოდენობა შეადგენს 374 მასწავლებელს; პედაგოგიური კურსის სხვადასხვა მოდული, 2020 წელს გაიარა 150 მასწავლებელმა (აქედან, 50-მა დაასრულა სრული კურსი). კურსი სრულად გავლილი აქვს ჯამში 590 მასწავლებელს; Microsoft Teams-ით სარგებლობის ტრენინგები გაიარა 290 პროფესიულმა მასწავლებელმა და ადმინისტრაციის წარმომადგენელმა. ასევე, მხარდაჭერილი იყო კოლეჯების ადმინისტრაციის შესაძლებლობების განვითარების ღონისძიებები, რომლის ფარგლებშიც შემუშავდა

სატრენინგო მოდულები სტრატეგიული დაგეგმვისა და კვლევის ჩატარების საკითხებზე. ჩატარდა ტრენინგი მეწარმეობაში პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების დირექტორებთან. ჩაიწერა ვებინარები შემდეგ თემებთან დაკავშირებით: მშობლებთან კომუნიკაციის სტრატეგიები; მშობლების ჩართულობა პროფესიულ განათლებაში; პროფესიული განათლება პანდემიის დროს; პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაციის ახალი სტანდარტები; მოკლევადიანი მომზადება/გადამზადების პროგრამები ბიზნესისათვის; ზოგადი განათლების ინტეგრირება პროფესიულ განათლებაში; პროფესიული განათლების მასწავლებელთა შეფასება გერმანიაში და სხვ.

ასევე, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს და საარჩევნო სისტემათა საერთაშორისო ფონდის (IFES) ინიციატივით განახლებული სამოქალაქო განათლების მოდულის შესაბამისად, განხორციელდა სამოქალაქო განათლების მასწავლებელთა ტრენინგების ციკლი (გადამზადდა 107 სამოქალაქო განათლების პედაგოგი).

2020-2021 წლებში აქტიურად მიმდინარეობდა მუშაობა პროფესიული კვალიფიკაციების განახლების მიმართულებით. განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის, გაეროს საგრანტო პროექტისა და სამინისტროს ერთობლივი მუშაობით, მომზადდა „პროფესიული საგანმანათლებლო სტანდარტის და მოდულის/მოდულების შემუშავების, განვითარებისა და დამტკიცების წესი“, ასევე GIZ-ის მხარდაჭერით დასრულდა მუშაობა კვალიფიკაციების განვითარების ახალი მეთოდოლოგიაზე, რომელიც აისახება ზემოხსენებულ წესში და რომელიც დამტკიცდება 2022 წელს. ახალი მეთოდოლოგიის ამოქმედებამდე კი კვალიფიკაციების განახლება არსებული მეთოდოლოგიის ფარგლებში ხორციელდებოდა. 2020 წელს განხორციელდა 3 კვალიფიკაციის განახლება, ხოლო 2021 წელს ცვლილებები შევიდა და განვითარდა 21 პროფესიული საგანმანათლებლო სტანდარტი, ასევე დამტკიცდა 1 დამოუკიდებელი მოდული.

ასევე, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის, გაეროს საგრანტო პროექტისა და სამინისტროს ერთობლივი მუშაობით, მომზადდა ის სამართლებრივი აქტები, რომლებსაც საფუძვლად უდევს საქართველოს კანონი პროფესიული განათლების შესახებ, ესენია:

- „ფორმალური განათლების ფარგლებში მიღწეული სწავლის შედეგების აღიარების წესი“ (დამტკიცებულია);
- „პროფესიული განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტისა და მისი დანართის ფორმები“ (დამტკიცებულია);
- მომზადებულია სახელმწიფო ენაში მომზადების პროგრამის/სახელმწიფო ენაში მომზადების მოდულის შემუშავებისა და განხორციელების წესის პროექტი და პროგრამაზე ჩარიცხვის წესის სამუშაო ვერსია.

განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრთან თანამშრომლობით, 2020 წელს განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მიერ მომზადდა კვალიფიკაციების ელექტრონული რეესტრის შექმნის ტექნიკური დავალება. აღნიშნულზე მუშაობა 2022 წლიდან გაგრძელდება პროფესიული უნარების სააგენტოსთან პარტნიორობით.

ინფრასტრუქტურული პროექტები: პროფესიულ განათლებაზე გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება რეფორმის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. მისი სპეციფიკიდან გამომდინარე, რეგიონული განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს პროვინციების არსებობას და მრავალფეროვანი პროგრამების ხელმისაწვდომობას ისეთ დიდ მუნიციპალიტეტებში, სადაც მაღალია მოსახლეობის რიცხოვნობა და დასაქმების პოტენციალი. სწორედ აღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, საანგარიშო პერიოდში წარმატებით გაგრძელდა ინფრასტრუქტურული პროექტები ახალ ლოკაციებზე, ისევე როგორც არსებული შენობების სრული ან ნაწილობრივი რეაბილიტაცია და სახელოსნოების მშენებლობა. ინტენსიური მუშაობის შედეგად დასრულდა შიდა ქართლის რეგიონში, კასპის მუნიციპალიტეტში, 200 სტუდენტზე გათვლილი, მულტიფუნქციური კოლეჯის მშენებლობა, რომელიც აღიჭურვა ინვენტარით. კოლეჯმა 2021 წელს გაიარა ავტორიზაცია და ჩაერთო 2021 წლის მიღებაში.

გურიის რეგიონში, სოფელ გორაბერეყოულში დასრულდა კოლეჯ „ჰორიზონტის“ ფილიალის მშენებლობა, კოლეჯმა 2021 წელს მოიპოვა 4 პროგრამის განხორციელების უფლება და 2021 წელს ჩაერთო მიღებაში, ასევე 2021 წელს დაიწყო სამუშაოები 2 ახალი პროგრამის დამატებისთვის. კოლეჯი გათვლილია 180-მდე სტუდენტზე. 2021 წელს მიღებაში ასევე პირველად ჩაერთო რუსთავის კოლეჯ „მოდუსის“ ახალი ფილიალი მარნეულში. დასრულდა არსებული სასწავლო კორპუსების რეაბილიტაცია თელავში, ქობულეთსა და ქუთაისში. ასევე დასრულდა სამტრედიის მუნიციპალიტეტის სოფელ დიდ ჯიხაიშში, ნიკო ნიკოლაძის მიერ დაარსებულ ისტორიულ პროფესიულ სასწავლებელს სრული რეაბილიტაცია და მიმდინარეობს აღჭურვის პროცესი. 2021 წელს დასრულდა ქალაქ ზუგდიდში, შოთა მესხიას სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესიული განათლების სტუდენტებისთვის გათვლილი ახალი კორპუსის განვითარება. 2021 წელს სტუდენტები/მსმენელები პირველად მიიღო ახლად განვითარებულმა ლოკაციებმა, ქედამი, ფოთსა და შუახევში.

მიმდინარეობს სამშენებლო სამუშაოები ხაშურის, ბორჯომის, წყალტუბოს, ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტებში ახალი შენობების მშენებლობის მიმართულებით, რომელიც 2022 წელს დასრულდება. ასევე, 2022 წელს დასრულდება ახალქალაქში სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალქალაქის სასწავლო შენობის სრული რეაბილიტაცია. ასევე, ახალი სასწავლო შენობების განვითარების მიზნით, საპროექტო სამუშაოები დასრულდა სსიპ თსუ-ს მედიისა და

ხაშურის კოლეჯი

ტელეხელოვნების კოლეჯისთვის (თბილისი), სსიპ თბილისის ხელოვნების კოლეჯისთვის (თბილისი), ა(ა)იპ კოლეჯი იკაროსისთვის (თბილისი) და სსიპ კოლეჯი ბლექსისთვის (ბათუმი). 2022 წელს დაგეგმილია ტენდერის გამოცხადება და მშენებლობის პროცესის დაწყება. ახალი ლოკაციების განვითარება 2022 წლიდან დაიწყება ბოლნისისა და ყვარელის მუნიციპალიტეტებში.

გარდა დონორი ორგანიზაციების მიერ მხარდაჭერილი საერთაშორისო დონის პროფესიული კოლეჯებისა, რომელზეც უკვე ზემოთ აღინიშნა, ასევე, 2021 წელს დაიწყო სამუშაოები გურჯაანში გასტრონომიული აკადემიის დაფუძნების მიზნით. კოლეჯი, საჯარო და კერძო სექტორების თანამშრომლობის ფარგლებში, კავკასიის უნივერსიტეტთან პარტნიორობით ვითარდება, მსოფლიოში ერთ-ერთ ყველაზე წარმატებულ სასწავლებელთან, ბასკეთის კულინარიის ცენტრთან ერთად.

პროფესიული განათლებაში პრაქტიკული ან/და სიმულაციური სასწავლო გარემოს შექმნისთვის აუცილებელი პირობაა სახელოსნოების არსებობა, რომლებიც უპასუხებს თანამედროვე სტანდარტებს. 2020 წელს სსიპ საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების სააგენტოს მიერ, ახალი კოლეჯების მშენებლობის პარალელურად, 8 პროფესიულ სასწავლებელში (კაჭრეთში, ამბროლაურში, ფოთში ა.შ) მოეწყო 26 ტიპის ახალი სახელოსნო. ხოლო 2021 წელს დასრულდა 6 კოლეჯის სახელოსნოების მშენებლობა („ფაზისი“, „ახალი ტალღა“, „აისი“, „ლაკადა“-ფოცხოეწერი, „ერქვანი“, „კასპი“).

2021 წლიდან პროფესიული განათლების სისტემაში ამოქმედდა საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ჩარიცხვის ერთიანი წესი, რომლის თანახმად, 2021 წელს პირველად, ერთიანი მიღების ფარგლებში, გახდა შესაძლებელი პროფესიულ სტუდენტთა ჩარიცხვა არა მხოლოდ საჯარო, არამედ ყველა კერძო დაწესებულებაში. ამდენად, ყველა ავტორიზებული, მათ შორის, კერძო დაწესებულება სტუდენტებს მხოლოდ ერთიანი მიღების ფარგლებში, საერთო პლატფორმის მეშვეობით იღებს. აპლიკანტთა ჩარიცხვის პროცესში გამოყენებულია მრავალფეროვანი მექანიზმები, რაც პროგრამების სპეციფიკის

გათვალისწინებით, სტუდენტთა შერჩევა-შეფასების მიმართულებით გაცილებით მოქნილ მიდგომებს ითვალისწინებს - პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებები, პარტნიორ ორგანიზაციებთან, მათ შორის დამსაქმებლებთან ერთად, თავად უზრუნველყოფენ სტუდენტთა შერჩევის პროცესის ორგანიზებას. ხოლო, უმაღლეს პროფესიულ პროგრამებზე ჩარიცხვის მსურველებმა გაიარეს შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის მიერ ორგანიზებული პროფესიული ტესტირება.

შერჩევის პროცედურების დასრულების შემდგომ, წესი ითვალისწინებს აპლიკანტთა რეიტინგული სიების ფორმირებას, შესაბამისი კრიტერიუმების გათვალისწინებით, თითოეული პროგრამის მიხედვით. რეიტინგულ სიის ფორმირების მიზნით, თუ აპლიკანტი არის სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში საარსებო შემწეობის მიმღები პირი, მისი რეიტინგული ქულა განისაზღვრება შეფასების შედეგად მიღებული ქულის 1.1. კოეფიციენტზე გამრავლებით. სოციალურად დაუცველი პირების პროფესიულ განათლებაში ჩართვისთვის კოეფიციენტის დადგენა მიზნად ისახავს თანაბარი შესაძლებლობების შექმნას და არა უპირატესობის მინიჭებას კონკრეტული ჯგუფისთვის, კოეფიციენტის ოდენობაც განისაზღვრა სწორედ ამ მიზნით, განათლების მართვის სისტემაში არსებული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე.

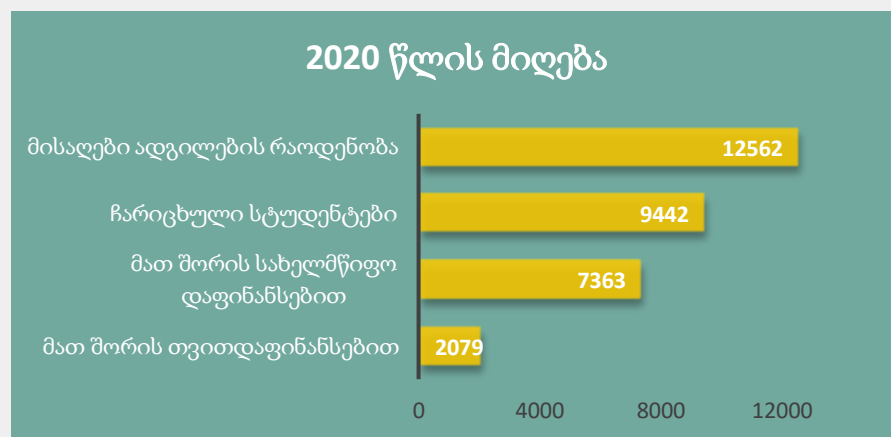
ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სიახლეა მიღწეული განათლების დონის მიხედვით მისაღები ადგილების კვოტირება და აპლიკანტთა ჩარიცხვის მიზნით, შესაბამის პროგრამაზე მისაღები ადგილების პროცენტული მაჩვენებლის განსაზღვრა შემდეგი პრინციპის დაცვით: საბაზო პროფესიულ პროგრამაზე მისაღები ადგილების რაოდენობის: 70%-ის ფარგლებში, ჩარიცხვა ხორციელდება იმ აპლიკანტთა რეიტინგული ქულის გათვალისწინებით, რომელთა განათლების მიღწეული დონეა ზოგადი განათლების საბაზო საფეხური. 30%-ის ფარგლებში, ჩარიცხვა ხორციელდება იმ აპლიკანტთა რეიტინგული ქულის გათვალისწინებით, რომელთა განათლების მიღწეული დონე აღემატება ზოგადი განათლების საბაზო საფეხურს. ასევე, საშუალო პროფესიულ და უმაღლეს პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამებზე, პროგრამაზე გამოცხადებული ადგილების რაოდენობის 70%-ის ფარგლებში, აპლიკანტთა ჩარიცხვა ხორციელდება იმ აპლიკანტთა რეიტინგული ქულის გათვალისწინებით, რომელთა განათლების მიღწეული დონეა სრული ზოგადი განათლება. პროგრამაზე გამოცხადებული ადგილების რაოდენობის 30%-ის ფარგლებში, რეიტინგული სია დგება იმ აპლიკანტთა რეიტინგული ქულის გათვალისწინებით, რომელთა განათლების მიღწეული დონეა პროფესიული ან/და უმაღლესი განათლება. პროგრამაზე მისაღები ადგილების რაოდენობის ფარგლებში მიღწეული განათლების დონის მიხედვით გამოყოფილი ადგილების შეუვსებლობის შემთხვევაში, ეს ადგილები გამოიყენება მეორე რეიტინგულ სიაში მყოფ აპლიკანტთა ჩარიცხვისთვის. კვოტირების დადგენა მიზნად ისახავს კონკრეტულ პროგრამაზე იმ პირთა მაქსიმალურ ხელმისაწვდომობას, რომელთა განათლების მიღწეული დონეც ამ პროგრამაზე დაშვების წინაპირობებს შეესაბამება. სტუდენტთა შერჩევის პროცესში თუ მას კონკურენციას გაუწევენ სრული ზოგადი ან უმაღლესი განათლების მქონე პირები (რომლებსაც წინარე განათლებიდან გამომდინარე სხვა დონის პროგრამებზე სწავლის შესაძლებლობაც აქვთ), დიდი ალბათობაა, რომ საბაზო განათლების მქონე პირი პროგრამის მიღმა დარჩება (რაც წინა გამოცდილებითაც დასტურდება). ამდენად, შემოთავაზებული მიდგომით, პროგრამაზე გამოყოფილი ადგილების ძირითადი რაოდენობა, 70% შეივსება სწორედ სამიზნე ჯგუფის წარმომადგენლებით, ხოლო 30% - სხვა პირებით. სამიზნე ჯგუფი კი სწორედ განათლების მიღწეული დონის მიხედვით განისაზღვრება, რაც შესაძლებელს ხდის, შესაბამისი დონის პროგრამებზე სტუდენტთა შერჩევას სამართლიანობის პრინციპის დაცვით, *ასევე სტიმულირებულაია ახალგაზრდების პროფესიულ განათლებაში ჩართვა.*

ზემოაღნიშნული წესი, ასევე, ითვალისწინებს გამონაკლისს უმაღლეს პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაზე ტესტირების გავლის გარეშე ჩარიცხვის შესახებ და განსაზღვრავს იმ პირთა წრეს, რომელთაც შესაძლოა ისარგებლონ ამ უფლებით.

წესი განსხვავებულად არეგულირებს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე აპლიკანტთა პროგრამაზე ჩარიცხვის პროცედურებს, ყველა პირისთვის ინდივიდუალური საგანმანათლებლო საჭიროებისა და შესაძლებლობის გათვალისწინებით განათლების მიღების უზრუნველსაყოფად. ხაზგასასმელია, რომ თითქმის ყველა პროგრამა, რომელზეც შესაბამის წელს გამოცხადებულია მიღება,

ასევე, ხელმისაწვდომი იქნება სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე აპლიკანტთათვის, პროფესიულ სტუდენტთა ზღვრული ოდენობის ზემოთ, გამოცხადებული ადგილების 15%-ის ფარგლებში, პირს, რომელსაც მულტიდისციპლინური გუნდის მიერ დადასტურებული აქვს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირის სტატუსი და დადგენილი წესით გავლილი აქვს პროფესიული ორიენტაცია, უფლება აქვს ჩარიცხვის მიზნით სარეგისტრაციო პორტალზე გააკეთოს შესაბამისი არჩევანი. ასევე, გარკვეული შეღავათები ამოქმედდა იმ პირებზე, რომლებიც კორონავირუსის პანდემიის გამო ვერ გამოცხადდნენ ტესტირებაზე.

პანდემიისა და საგანგებო მდგომარეობის გათვალისწინებით, 2020 წელს პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამებზე კერძო და საჯარო დაწესებულებებში ჩარიცხა 9442 სტუდენტი, მათ შორის სახელმწიფო დაფინანსებით ჩარიცხა 7363 სტუდენტი, რომელთაგანაც 161 სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირია. ხოლო ჩარიცხვის ახალი წესის ამოქმედების შემდეგ 2021 წლის მიღების ფარგლებში ჩარიცხა 11049 პირი, მათ შორის სახელმწიფო დაფინანსებით ჩარიცხა 10778 სტუდენტი, რომელთაგანაც 187 სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირია.

სტუდენტთა ჩარიცხვის წესის ცვლილებიდან გამომდინარე, ვინაიდან დაწესებულებებს მოუწიათ შიდა შერჩევის ჩატარება და წესით დარეგულირებული ბევრი მიდგომა მათთვის იყო სიახლე, სამინისტროს მხრიდან, კოლეჯების მოთხოვნის საფუძველზე უზრუნველყოფილი იყო შესაბამისი კონსულტაციები და პროცესის მხარდაჭერა.

პროფესიულ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისა და ინკლუზიურობის უზრუნველყოფის თვალსაზრისით, 2020 წელს საქართველოს მთავრობის ინიციატივა, პროფესიული სტუდენტების სავალდებულო სამხედრო სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ, შეიძლება უპრეცედენტოდ

ჩაითვალოს. საქართველოს პარლამენტის მიერ მხარდაჭერილი ცვლილება საქართველოს კანონში „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ ითვალისწინებს პროფესიული სასწავლებლების სტუდენტების სავალდებულო სამხედრო სამსახურის ერთჯერადად, სწავლის პროცესში, გადავადებას. ამ დისკრიმინაციის აღმოფხვრა, უკვე 2020 წელს ჩარიცხულ ახალგაზრდებს შესაძლებლობას მისცემს, სასურველ პროგრამაზე სწავლა დაასრულონ, კონკრეტული საქმის სპეციალისტებად ჩამოყალიბდნენ, შესაბამისი კვალიფიკაცია მიიღონ და სწორედ ამის შემდეგ დაიწყო სავალდებულო სამხედრო სამსახური. ეს ფაქტი მნიშვნელოვნად შეამცირებს პროფესიული განათლების სისტემიდან, სტუდენტთა გადინების მაჩვენებელს.

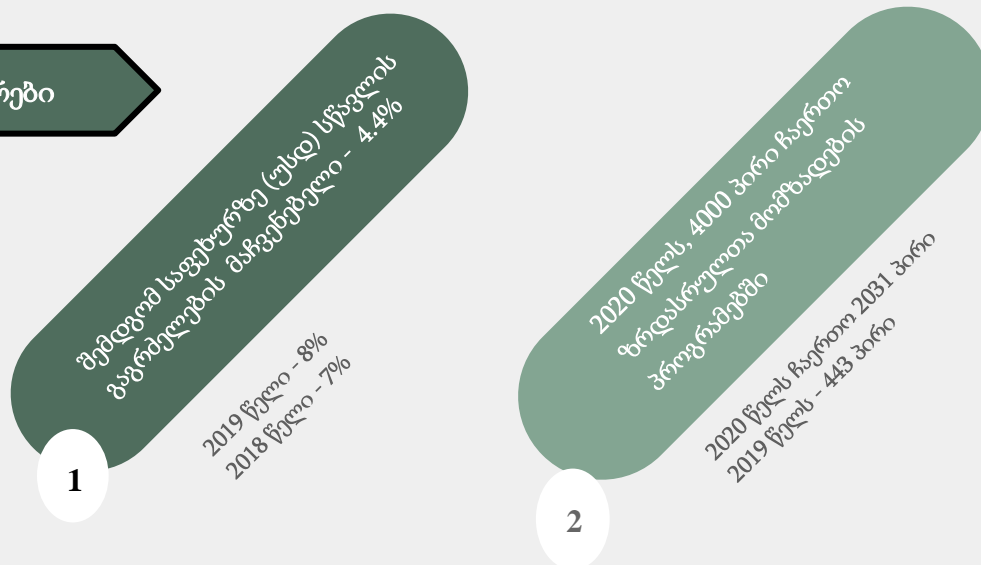
ასევე, აღსანიშნავია, რომ 2020-2021 წლებში „დევნილთა პროფესიული განათლების ხელშეწყობის პროგრამის“ ფარგლებში განხორციელდა სახელმწიფო პროფესიულ საგანმანათლებლო კოლეჯებში ჩარიცხული დევნილის მხარდაჭერა ტრანსპორტირების ხარჯების ანაზღაურების ან საცხოვრებელი ფართის ქირის დაფარვის მიზნით.

დისტანციური სწავლების ხელშეწყობა: 2020 წელს COVID 19 პანდემიით გამოწვეულმა რეალობამ, საგანმანათლებლო სისტემაში, განათლების ყველა საფეხურზე, მათ შორის პროფესიული განათლების სფეროშიც, დღის წესრიგში დააყენა დისტანციურად საგანმანათლებლო სერვისებით, სტუდენტთა უზრუნველყოფის საკითხი. პროფესიული განათლების სპეციფიკიდან გამომდინარე, ცხადია, სირთულეები შეიქმნა პრაქტიკული სწავლების ნაწილში, რაც შეადგენს პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების 50%-ზე მეტს. შესაბამისად, გარდა იმისა, რომ ონლაინ რეჟიმში სწავლებისათვის აუცილებელია შესაბამისი ტექნიკური უზრუნველყოფა, როგორც მასწავლებლების ასევე სტუდენტებისთვის, აგრეთვე არანაკლებ მნიშვნელოვანია, პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების ადაპტირება სწავლების დისტანციური მეთოდისთვის. გამოწვევის საპასუხოდ, სამინისტრომ დაგეგმა და განახორციელა რიგი ღონისძიებები, რომელთა მიზანი იყო სასწავლებლების მხარდაჭერა როგორც ტექნიკურ-ორგანიზაციულ ნაწილში, ასევე შინაარსობრივი კუთხით. სსიპ განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მიერ, ყველა ავტორიზებულ პროფესიული პროგრამების განმახორციელებელი საგანმანათლებლო დაწესებულების პროფესიულ მასწავლებლებისა და პროფესიულ სტუდენტებისთვის, შეიქმნა ანგარიშები Microsoft 365 Teams-ით დისტანციური სწავლების უზრუნველყოფისთვის და ხორციელდება ამ პროცესის საინფორმაციო და ტექნიკური მხარდაჭერა. დაიგეგმა დარგობრივი ქსელების ჩამოყალიბება, რომელთა ზოგადი მიზანია პროფესიული განათლების მიწოდების პროცესში სექტორული საკითხების, პრობლემების, ხედვების, განვითარების პერსპექტივების განხილვა. ყველაზე აქტუალური პრობლემიდან გამომდინარე, დარგობრივი ქსელების მუშაობა პროგრამების დისტანციურად სწავლების შესაძლებლობის შექმნით დაიწყო. Microsoft Teams-ის მეშვეობით დარგობრივ ქსელებში კოლეჯების ადმინისტრაციის წარმომადგენლები, პროგრამების ხელმძღვანელები და პროფესიული განათლების მასწავლებლები გადანაწილდნენ. პირველ ეტაპზე, დაიწყო მუშაობა პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამის ზოგადი მოდულების დისტანციური სწავლებისათვის მორგების მიმართულებით. პროფესიული განათლების განვითარების დეპარტამენტის ფასილიტაციით, მომზადდა ზოგადი მოდულების მასწავლებელთა და პროგრამის ხელმძღვანელთა ერთიანი ელექტრონული ბაზა და მითითებული პლატფორმის მეშვეობით, აქტიური კომუნიკაციითა და კონსულტაციებით, მოდულები გადამუშავდა და მოერგო დისტანციური სწავლების სპეციფიკას. პროცესი მიმდინარეობდა განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრთან კონსულტაციით.

ამასთან, აღსანიშნავია, რომ პროფესიული პროგრამების განმახორციელებელი დაწესებულებები, მთავრობის რეგულაციების შესაბამისად, ახორციელებდნენ სწავლების სხვადასხვა მოდალობას. მათ შორის შერეული ე.წ. blended ფორმა ყველაზე წარმატებით გამოიყენება, კონკრეტულ რეგიონში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის და მოქმედი შეზღუდვების გათვალისწინებით. მთავრობის მიერ დაწესებული მოთხოვნების შესაბამისად, პროფესიულ კოლეჯებში შექმნილია მაქსიმალურად უსაფრთხო გარემო, რაც სააუდიტორიო სწავლების დროს გულისხმობს სტუდენტებს შორის დისტანციის დაცვას, პირბადის ტარების, ტემპერატურის კონტროლს თუ პანდემიის მართვის პროცესში აუცილებელი სხვა აღჭურვილობის ხელმისაწვდომობას. ასევე, მნიშვნელოვანია რომ სასწავლებლებმა უზრუნველყვეს ჯგუფებში სტუდენტთა გადანაწილება, დაშვებული რიცხოვნობის გათვალისწინებით, რამაც გამოიწვია

პროგრამების ხანგრძლივობის გაზრდა და განსხვავებული ფინანსური რესურსებით უზრუნველყოფის საჭიროება. თუმცა სტუდენტთა საგანმანათლებლო პროცესში აქტიური მონაწილეობის მიზნით, ყველა ზემოხსენებული განსხვავებული მიდგომა, სამინისტროს კოორდინაციით, წარმატებით იქნა განხორციელებული. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივით არაერთი საინფორმაციო კამპანია ჩატარდა საგანმანათლებლო დაწესებულებების თანამშრომლებთან და სტუდენტებთან ახალი კორონა ვირუსის (COVID-19) გავრცელების პრევენციის და ვაქცინაციის შესახებ.

II ამოცანის ინდიკატორები

სტრატეგიული ამოცანა 3 : პროფესიული განათლების პოპულარიზაცია და მიმზიდველობის გაზრდა

პროფესიული განათლების იმიჯის გაუმჯობესება საანგარიშო პერიოდშიც პრიორიტეტულ საკითხთა ჩამონათვალში დარჩა. პანდემიით გამოწვეული გარემოებების გათვალისწინებით, აღნიშნული ამოცანის შესრულება კიდევ უფრო გართულდა, ვინაიდან ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სამიზნე ჯგუფი - სკოლის მოსწავლეები, რომლებიც სკოლაში პრაქტიკული მოსინჯვით, იღებდნენ ინფორმაციას პროფესიების შესახებ, გადავიდნენ სახლიდან დისტანციურ ან/და შერეულ სწავლებაზე. „სკოლის მოსწავლეებში პროფესიული უნარების განვითარების“ პროგრამის მასშტაბის გაზრდა, 2020-2021 წლებში ცხადია, შეუძლებელი გახდა. თუმცა აღსანიშნავია, რომ აზიის განვითარების ბანკთან თანამშრომლობით, შეფასდა და შეიქმნა 20-ზე მეტი სამიზნე სკოლის სია, სადაც დაგეგმილია პროფესიული პროგრამების განხორციელებისთვის, შესაბამისი რესურსების მობილიზება 2022 წლიდან.

„სკოლის მოსწავლეებში პროფესიული უნარების განვითარების პროგრამა“ წარმოადგენს კარიერის მართვის სერვისის ერთ-ერთ ქმედით ინსტრუმენტს, რომელმაც მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია პროფესიული განათლების პოპულარიზაციაზე ახალგაზრდებში, ასევე ხელი შეუწყო სკოლისა და კოლეჯის თანამშრომლობის გაძლიერებას. აღსანიშნავია, რომ პროგრამამ, 2018 წლიდან დღემდე, 15 000 მოსწავლე მოიცვა, განავითარა სკოლების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და გაზარდა სექტორის შესახებ ცნობიერება, როგორც მოსწავლეებში, ასევე მათ მშობლებში. მიუხედავად პროგრამის ეფექტურობისა, მთლიანად განათლების სისტემაში დღემდე ფრაგმენტულია კარიერის მართვის სერვისების დანერგვის საკითხი. განვითარებული ქვეყნების განათლების სისტემები აღნიშნულ მხარდაჭერას სკოლამდელი განათლების საფეხურიდან იწყებენ და სერვისს ხელმისაწვდომს ხდიან

მთელი ცხოვრების მანძილზე. საქართველოში ადამიანური კაპიტალის სწორი და ადეკვატური განვითარების ხელშეწყობისთვის, დიდი მნიშვნელობა აქვს განათლების ყველა საფეხურის მიერ თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი კარიერის მართვის სერვისის დაწესებას. შესაბამისად, ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროგრამის ფარგლებში, შემუშავდა განათლების სფეროში პროფესიული ორიენტაციის, კონსულტირებისა და კარიერის დაგეგმვის სისტემის განვითარების 2022-2026 წლების სტრატეგია. სტრატეგია უზრუნველყოფს ფორმალური განათლების სფეროში კარიერის მართვის ინკლუზიური პოლიტიკის განხორციელებას, რომელიც მიმართული იქნება ახალგაზრდებისა და ზრდასრულებისთვის მთელი ცხოვრების მანძილზე, საკუთარი პოტენციალის სრულად რეალიზების თანაბარი შესაძლებლობის შექმნაზე. 2021 წლის ბოლოს, დამტკიცების მიზნით, დაინიცირდა სტრატეგიის პროექტი.

პროფესიული განათლების განვითარების დეპარტამენტმა, კერძო სექტორთან აქტიური დიალოგის შენარჩუნების მიზნით, საანგარიშო პერიოდში, ცალკეულ ბიზნეს გაერთიანებებთან და დარგობრივ ასოციაციებთან ჩაატარა ონლაინ შეხვედრები სახელწოდებებით - “პროფესიული განათლება ბიზნესისთვის კოვიდ-19-ს შემდეგ” და “პროფესიული განათლება ადამიანური კაპიტალის განვითარებისთვის”. ინტენსიური შეხვედრების მიზანი იყო საჯარო-კერძო სექტორებს შორის დიალოგი და აქტიური დისკუსია პანდემიით გამოწვეული პრობლემების იდენტიფიცირებისა და პროფესიული განათლების კონტექსტში, მათი შესაძლო გადაჭრის გზების შეთავაზების კუთხით.

ორგანიზებული შეხვედრების ფარგლებში, პროფესიული განათლების კონტექსტში, გაკეთდა საჯარო-კერძო პარტნიორობის ცალკეული მოდელების შესახებ პრეზენტაციები, შეფასდა უკვე შემდგარი თანამშრომლობის შედეგები და ახალ, პოტენციურ პარტნიორებთან კომუნიკაციით, დაიგეგმა შემდგომი ნაბიჯები. დიალოგი შედგა შემდეგი ორგანიზაციის 500-მდე წარმომადგენლის მონაწილეობით: ევროპული ბიზნეს ასოციაცია; საქართველოს დამსაქმებელთა ასოციაცია; საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა; HR პროფესიონალები; IT სექტორი-ცალკეული კომპანიები, გაერთიანებები; ინფრასტრუქტურის მშენებელთა ასოციაცია; ფერმერთა ასოციაცია; ტურიზმის სექტორი - ცალკეული კომპანიები, გაერთიანებები; ღვინის ასოციაცია; ლოგისტიკის ასოციაცია და სხვ.

2020 წლის ნოემბერში, ევროპის განათლების ფონდმა (ETF), პარტნიორი ქვეყნების მონაწილეობით, ჩაატარა ევროპის უნარების კვირეული-2020 (European Skills Week- 2020). COVID-19 პანდემიის გამო, ღონისძიებები გაიმართა ონლაინ. კონფერენციაში, სამუშაო ჯგუფებსა თუ სემინარებში, მონაწილეები ჩართულნი იყვნენ ონლაინ პლატფორმის მეშვეობით. ღონისძიების მთავარი თემა, ცხადია იყო პანდემია, გამოწვევები და გავლენები.

ასევე დისკუსიები ეხებოდა საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარებას ისეთ თემებზე როგორებიცაა, ინოვაციური სწავლება, დიגיტალიზაცია განათლებაში, არაფორმალური განათლება, ე. წ. ექსპლენს ცენტრები უნარების განვითარებისთვის და სხვ. საქართველომ მონაწილეობა მიიღო რამდენიმე პანელში, მათ შორის განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე, ქ-ნ თამარ ქიტიაშვილი, მთავარი სპიკერის რანგში წარდგა, პანელში, რომელიც ინტერნაციონალიზაციას ეძღვნებოდა.

უნარების ევროპული კვირეულის გაგრძელება და წლის შეჯამება იყო, საქართველოში, დეკემბრის დასაწყისში, გამართული ონლაინ, მასშტაბური ღონისძიება, რომელიც სამინისტროს და მისი პარტნიორი საერთაშორისო ორგანიზაციების თანამშრომლობით გაიმართა. პროფესიული განათლების კვირეული, (Skills Week Georgia) ოთხი დღის მანძილზე, ისეთ აქტუალურ თემებს მიეძღვნა, როგორებიცაა: პანდემია და მისი გავლენა პროფესიულ განათლებაზე, გამოწვევები, გადაჭრის გზები, მასწავლებელთა შესაძლებლობები, კერძო სექტორი და უნარებზე მოთხოვნა პანდემიის პირობებში, საერთაშორისო მხარდაჭერა და სხვ. ღონისძიებას ყოველდღიურად 100-ზე მეტი დაინტერესებული პირი ესწრებოდა ონლაინ; ასევე ხელმისაწვდომი იყო Facebook Live --გადაცემა. კვირეულის დასასრულს კი გაიმართა შეხვედრა საერთაშორისო პარტნიორებთან, რომელზეც იდენტიფიცირდა თანამედროვე გამოწვევები და მხარეებმა იმსჯელეს დონორთა მხარდაჭერის ფარგლებში მათი გადაჭრის შესაძლო გზებზე.

2021 წელს სამშენებლო და ტურიზმის მიმართულებით კოლეჯ „ახალი ტალღისა“ და „ბლექსის“ დუალური პროფესიული პროგრამების კურსდამთავრებულებისა და მათი დამსაქმებლების დაჯილდოების ცერემონიალი გაიმართა. ასევე კოლეჯ „სპექტრში“ გაიმართა საჯარო-კერძო პარტნიორობის ფორუმი, რომელსაც კოლეჯის პარტნიორი კომპანიები ესწრებოდნენ.

ასევე, 2021 წელს სავაჭრო-სამრეწველო პალატის ორგანიზებით სამუშაო შეხვედრა გაიმართა პროფესიული განათლების მიმართულებით ჩართულ ბიზნეს სექტორთან. შეხვედრაზე განხილულ იქნა პროფესიულ განათლებაში კერძო სექტორის როლი. პროფესიული პროგრამების განხორციელებაში ჩართულმა კერძო კომპანიებმა შეხვედრის მონაწილეებს თავიანთი საქმიანობის შედეგები და წარმატებული მაგალითები გააცნეს.

გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების მხარდაჭერით, ინფრასტრუქტურის მშენებელთა ასოციაციამ გამართა ონლაინ ღონისძიება: საჯარო-კერძო დიალოგი - პროფესიული განათლება მშენებლობაში: თანამშრომლობა და განვითარების პერსპექტივები და მშენებლობაში დასაქმების ონლაინ ფორუმი. ღონისძიებაზე წარმოდგენილი იყო ასოციაციაში გაწევრიანებული სამშენებლო კომპანიების დიდი ნაწილი.

მსოფლიო ბანკის პროექტის ფარგლებში, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების მოდელის შექმნის გარდა, დასრულდა პროფესიული განათლების საინფორმაციო ვებ პორტალის შექმნის პროცესი. სპეციალურად შექმნილმა ტექნიკურმა ჯგუფმა, განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემასთან თანამშრომლობით, ასევე დეპარტამენტის ჩართულობით, დაასრულა მუშაობა ვებ გვერდის (www.vet.ge) ახალი ვერსიის განვითარებაზე. აღნიშნული კომპონენტი, გარდა პროფესიული განათლების პოპულარიზაციის ხელშეწყობისა, მიზნად ისახავს მონაცემებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღების მხარდაჭერას. ამასთან, საანგარიშო პერიოდში მომზადდა და დამტკიცდა „პროფესიული განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის შექმნისა და ადმინისტრირების“ წესი.

2021 წლიდან დაიწყო ჟურნალის - „პროფესიული განათლება“ - გამოცემა ფერმერთა ასოციაციის, გაეროს განვითარების პროგრამისა (UNDP) და შვეიცარიის მთავრობის ხელშეწყობით. ელექტრონულმა ჟურნალმა, „პროფესიული განათლება“, მნიშვნელოვან როლი ითამაშა საზოგადოების ინფორმირებულობასა და პროფესიული სწავლების მნიშვნელობის გააზრებაში. ჟურნალი გამოიცემა ყოველკვარტლურად და ხელმისაწვდომია პროფესიული განათლების განახლებულ პორტალზე - www.vet.ge.

2021 წლის ნოემბერში ათასწლეულის გამოწვევის ფონდის მხარდაჭერით გაიმართა პროფესიული განათლების ეროვნული ჯილდოს რიგით მეოთხე დაჯილდოება. კონკურსი ჩატარდა ხუთ სხვადასხვა კატეგორიაში - პროფესიული განათლების სტუდენტი, პროფესიული განათლების მასწავლებელი, პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამა, პროფესიული მომზადების/გადამზადების პროგრამა და წლის ბიზნეს პარტნიორი. „პროფესიული განვითარების ეროვნული ჯილდოს“ მთავარი მიზანია, პროფესიული განათლების პოპულარიზება, ქვეყანაში პროფესიული პროგრამების, მასწავლებლების, სტუდენტებისა და ბიზნეს პარტნიორების წარმატების ისტორიების წარმოჩენა.

აღსანიშნავია, რომ მიუხედავად პანდემიისა, აქტიურად ხორციელდებოდა სხვადასხვა ტიპის ღონისძიებები, რომლებიც ორიენტირებული იყო პოტენციურ სტუდენტებსა და საზოგადოების ფართო ჯგუფებზე. 2021 წლის მიღების ფარგლებში, ყველა სახელმწიფო პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ, მოეწყო ღია კარის დღეები დისტანციურ რეჟიმში. ასევე, 2021 წელს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხარდაჭერით გაიმართა განათლების რიგით მე-11 საერთაშორისო გამოფენა – 2021. ღონისძიება წარიმართა ონლაინ ფორმატში, მსურველები ორი დღის განმავლობაში დისტანციურად ჩაერთვნენ ღონისძიებაში და გაეცნენ პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების პროგრამებს. აღსანიშნავია, პროფესიული განათლების პოპულარიზაციის

ხელშეწყობისთვის ათასწლეულის ფონდის მიერ ორგანიზებული საინფორმაციო კამპანია სახელწოდებით – „აირჩიე შენი მომავალი პროფესია“. კამპანიის ფარგლებში გაიმართა ღია კარის დღეები 5 პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებაში. ღონისძიებაზე დასწრება იყო თავისუფალი და ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს შეეძლო თავად პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულების წარმომადგენლებისგან მიეღო ინფორმაცია ახალი პროგრამებისა და განახლებული სასწავლო გარემოს შესახებ.

ასევე, საქართველოს დამსაქმებელთა ასოციაციასთან თანამშრომლობით, პროფესიული განათლების შესაძლებლობებისა და სხვადასხვა პროფესიების შესახებ სკოლის მოსწავლეთა ინფორმირების მიზნით, სკოლებში სახალისო და ამავდროულად შემეცნებითი ონლაინ ღონისძიებები გაიმართა. აქტივობებში ჩართული იყო 40 ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების 800 მოსწავლე, რომლებიც სხვადასხვა პროფესიების სპეციფიკას, კოლეჯების სასწავლო პროცესსა და კომპანიების მუშაობის პრინციპებს გაეცნენ. ამასთან, მოზარდებს მათთვის საინტერესო პროფესიების შესახებ ინფორმაციის მიღებისა და აღნიშნული პროფესიით მომუშავე სპეციალისტებთან შეხვედრის შესაძლებლობა მიეცათ.

პროფესიული განათლების პოპულარიზაციას და პროფესიული კვალიფიკაციების გაძლიერებას ემსახურებოდა მედიისა და ტელევიზიის პროფესიული კოლეჯისა და კოლეჯი „იკაროსის“ ერთობლივი ორგანიზებით გამართული კულინარიული კონკურსი. კონკურსში მონაწილეობა მიიღო საქართველოში კულინარიის მიმართულებით არსებულმა 10-მდე პროფესიულმა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ.

სხვა საკითხები

სისტემაში ახალი საგანმანათლებლო დაწესებულებების, ახალი შესაძლებლობების გაჩენისა და მასშტაბების ზრდის შესაბამისად, 2020 წელს, პროფესიული განათლების მიმართულებით სახელმწიფო ბიუჯეტის ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 64.3 მილიონი ლარი. ხოლო 2021 წელს ფაქტიური შესრულება იყო 76.2 მილიონი ლარი.

2014 წლიდან საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ, რეფორმის ეფექტურობის შეფასების მიზნით, რეგულარულად ტარდება პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების კურსდამთავრებულთა კვლევა (ე.წ. Tracer Study). აღნიშნული კვლევა წარმოადგენს სამიზნე ჯგუფის ირგვლივ განვითარებული მოვლენების შესახებ რეტროსპექტიული ხედვას, ასევე შედეგების შეფასების ინსტრუმენტს, რომელიც მოიცავს იმ მნიშვნელოვანი და გრძელვადიანი ცვლილებების (პოზიტიური ან ნეგატიური; დადებითი ან დაუგეგმავი) სისტემატურ ანალიზს, რომლებსაც ადგილი ჰქონდა კურსდამთავრებულთა ცხოვრებაში დასაქმების კუთხით. კვლევა გვადლევს ინფორმაციას, თუ როგორ წარიმართა კურსდამთავრებულთა საქმიანობა სხვადასხვა მიმართულებით (განათლება, დასაქმება, თვითდასაქმება, უმუშევრობა). შეგროვებული მონაცემები მოიცავს როგორც კურსდამთავრებულთა შესახებ ფაქტობრივ ინფორმაციას, ასევე მათ აღქმებს და შეფასებებს. კვლევის სამიზნე პოპულაციას წარმოადგენს ყველა სახელმწიფო პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულების კურსდამთავრებული. კვლევა წელიწადში ერთხელ ტარდება და შეისწავლის იმ კურსდამთავრებულებს, რომელთაც გამოკითხვის მომენტისთვის სწავლა დაახლოებით 1 წლის დასრულებული აქვთ. კვლევა ეფუძნება სტრუქტურირებულ კითხვარს, რომლის ადმინისტრირებაც ხდება კომპიუტერზე დაფუძნებული სატელეფონო გამოკითხვის მეთოდით. 2020 წელს კურსდამთავრებულთა კვლევის კითხვარი ინტეგრირდა სსიპ განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის პროფესიული განათლების მონაცემთა ბაზაში.

2020 წელს განხორციელებული კვლევის ფარგლებში გამოკითხნენ ის კურსდამთავრებულები, რომელთაც 2019 წელს დაასრულეს სწავლა და მიენიჭათ პროფესიული კვალიფიკაცია. სსიპ განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის ბაზის მიხედვით 2019 წელს სულ 4496 პირს მიენიჭა პროფესიული კვალიფიკაცია. რეგიონის, სქესის, ასაკის და საგანმანათლებლო დარგის მიხედვით სტატისტიკურად სანდო მონაცემების შესაბამისად განისაზღვრა სტრატეგიული შემთხვევითი შერჩევის მეთოდი, რომლის შესაბამისადაც შეირჩა და კვლევაში მონაწილეობა მიიღო 1200-მა კურსდამთავრებულმა. კვლევის შესახებ დეტალური ინფორმაცია ხელმისაწვდომია

კვლევის ანგარიშში, რომელიც 2021 წლის დასაწყისში გამოქვეყნდა. 2020 წლის კვლევის შედეგებით დასაქმებულია კურსდამთავრებულთა 49%. ასევე, დაიწყო მუშაობა 2021 წლის კურსდამთავრებულთა კვლევაზე. გაეროს განვითარების პროგრამის მხარდაჭერით განხორციელდა კურსდამთავრებულთა კვლევის ინსტრუმენტის განახლება და დაიწყო შესაბამისი მეთოდოლოგიის განახლება. განახლებული ინსტრუმენტი ინტეგრირდება პროფესიული განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემაში. 2022 წლის პირველ კვარტალში განხორციელდება კომპანიის შერჩევა, რომელიც ჩაატარებს აღნიშნულ კვლევას. შედეგები ხელმისაწვდომი იქნება 2022 წლის ბოლოს.

გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით 2021 წელს, ასევე, დასრულდა დამსაქმებელთა კმაყოფილების კვლევის განახლება, ასევე შემუშავდა მეთოდოლოგია და განხორციელდა მოსამზადებელი სამუშაოები იმ კომპანიის შერჩევის მიზნით, რომელიც ორგანიზებას გაუწევს კვლევის განხორციელებას 2022 წელს.

ევროკავშირის საგრანტო პროექტის - „დასაქმების ინოვაციური შესაძლებლობები საქართველოს რეგიონული განვითარებისთვის“ - ფარგლებში საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრის მიერ მომზადდა ადგილობრივი შრომის ბაზრის კვლევის ინსტრუმენტი რაოდენობრივი კვლევისთვის, შრომის ბაზრის კვლევის ინსტრუმენტები თვისებრივი კვლევისთვის, კვლევის ადმინისტრირების სახელმძღვანელო და ტრენინგ მოდული. აღნიშნული ინსტრუმენტები გამოყენებული იქნება პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიერ ადგილობრივი შრომის ბაზრის შესწავლის მიზნით. პროექტის ფარგლებში ჩატარდა შერჩეული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მონაწილეთა ტრენინგი. პროექტის ფარგლებში მომზადებული დოკუმენტაცია ხელმისაწვდომია ყველა პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებისთვის.

ინდიკატორი:

1. საზოგადოების ცნობიერების დონის ზრდა პროფესიულ განათლებასთან დაკავშირებით

პროფესიული განათლების მიმართ მოსახლეობის დამოკიდებულების კვლევის (2015 წ) თანახმად, გამოკითხულთა 72% აღნიშნავს, რომ მოსახლეობის დამოკიდებულება პროფესიული განათლების მიმართ იცვლება დადებითად. როგორც ზემოთ აღინიშნა, 2022 წელს ამ მიმართულებით ჩატარდება ახალი კვლევა.

შესავალი	1
სტრატეგიული ამოცანა 1: პროფესიული განათლების შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და სისტემის ინტერნაციონალიზაცია.....	3
სტრატეგიული ამოცანა 2: მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპზე დაფუძნებული პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	13
სტრატეგიული ამოცანა 3 : პროფესიული განათლების პოპულარიზაცია და მიმზიდველობის გაზრდა	26
სხვა საკითხები	29